

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 5 po południu z wyjątkiem dni poświęconych.

Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 10 centów. — Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Czarnieckiego 1. 8. — Listy należy frankować. — Reklamacye otwarte wolne od opłaty. — Telefonu redakcyi nr. 88.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.

Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało i półrocznie abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca lub od 1 lipca do końca grudnia; ćwierćroczni i miesięczni za dopłatą pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 centów, kilkorazowe po 6 centów od miejsca 1 wiersza

Inseraty przyjmują: w Austrii i Niemczech wszystkie agencye anonsów; we Francyi, w Paryżu wyłącznie agencya pana Adama, Rue des St. Peres 81.

Zaproszenie do przedpłaty.

Przedpłata na *Gazetę Lwowską* wynosi półrocznie (od 1 lipca do końca grudnia) w miejscu 6 zł., pocztą 8 zł.; ćwierćrocznie (od 1 lipca do końca września) w miejscu 3 zł., pocztą 4 zł.; miesięcznie od 1 do końca każdego miesiąca w miejscu 1 zł., pocztą 1 zł. 35 ct.

Prenumeratorem półroczni, (którzy prenumerują od 1 lipca do końca grudnia), otrzymują *Przewodnik naukowy i literacki*, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, bezpłatnie; ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą: pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. *Przewodnik*, prenumerowany osobno, kosztuje rocznie 4 zł., półrocznie 2 zł., ćwierćrocznie 1 zł.

W celu ustalenia nakładu prosimy o wczesne nadsyłanie prenumeraty.

Na podstawie umowy, zawartej z redakcją warszawskiego „Tygodnika Ilustrowanego“ zawiadamiamy szanownych prenumeratorów naszych, iż nabywać mogą piękne do pisma, celujące tak doбором treści literackiej jak i artystyczną wartością dzieła ilustracyjnego, po cenie znacznie niższej.

Prenumeratorem *Gazety Lwowskiej* mogą otrzymywać od 1 lipca 1891 roku warszawski „Tygodnik Ilustrowany“, po następującej cenie:

We Lwowie:	połrocznie	5 zł.	
	kwartalnie	2 „	50 ct
Na prowincyi:	miesięcznie	6 zł.	30 „
	kwartalnie	3 „	15 „
	miesięcznie	1 „	5 „

CZEŚĆ URZĘDOWA

Minister handlu reaktywował kwieskowego asystenta pocztowego, Józefa Menkesa, a Dyrekcya poczt i telegrafów przydzieliła go urzędowi pocztowemu i telegraficznemu w Krakowie-mieście.

Obwieszczenie.

Prezydium c. k. Namiestnictwa z dnia 13 czerwca 1891 r. l. 5.918/pr. o rozporządzeniu c. k. Ministerstwa sprawiedliwości, z dnia 29 maja 1891 r. l. 6.226, którym przeniesiono gminy i obszary dworskie w Lipowcach i Majdanie lipowieckim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Glinianach i c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przemyślanach i c. k. Sądu obwodowego w Brzeżanach.

Badeni w. r.

Rozporządzenie

c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 29 maja 1891 r. l. 6.226 dotyczące przydzielenia gmin Lipowce i Majdan lipowiecki do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przemyślanach.

Na podstawie ustawy z dnia 11 czerwca 1868 Nr. 59 dz. p. p. zostają gminy Lipowce i Majdan lipowiecki z obszarami dworskimi z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Glinianach i c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie wydzielone i do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przemyślanach i c. k. Sądu obwodowego w Brzeżanach przydzielone.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1892 roku.

Schönborn w. r.

Edykt.

C. k. Namiestnictwo podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że zarządza

w skutek reskryptu wys. c. k. Ministerstwa handlu z dnia 3 czerwca b. r. l. 23.347 komisya reambulacyjna wraz z rozprawą ekspropriacyjną, z powodu projektowanego nowego toru bocznego i częściowej zmiany istniejących torów na stacyi w Białej c. k. uprz. kolei Cesarza Ferdynanda odbędzie się w Białej na dniu 2 lipca b. r. o godzinie 10 przed południem.

Wykazy gruntów, zajęć się mających, wyłożone będą wraz z odnośnymi planami, stosownie do §. 14 ustawy z dnia 18 lutego 1878 dz. p. p. nr. 30, w magistracie w Białej, tudzież w urzędzie gminnym i w kancelaryi obszaru dworskiego w Lipniku przez 14 dni, do przejrzania dla ogółu.

Zarzuty przeciw zamierzonemu wyłączeniu wniesione być mogą w ciągu powyższych 14 dni w c. k. Starostwie w Białej lub też przy komisji na miejscu.

Zarzuty spóźnione nie będą uwzględnione.

Z c. k. Namiestnictwa.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 16 czerwca.

Gdyby istnienie trójprzymierza nie było po nad wszelkie wątpliwości uznaniem przez całą niemal Europę, jako akt doniosłości pierwszorzędnej dla utrzymania pokoju, to poruszona w ostatnich czasach kwestya tego przymierza przez prasę i w parlamentach, mogła już przekonać nawet pesymistów politycznych, że związek ten ma na celu jedynie błogosławieństwo pokoju. Ponownie znnowu w sobotę w jednym z państw bezpośrednio interesowanych wznowiono dyskusyę nad trójprzymierzem. Uczynili to senatorowie włoscy z okazji rozpraw nad budżetem ministerstwa spraw zagranicznych, następując p. di Rudini sposobności do odpowiedzi, która sprawi niewątpliwie wszędzie jak najlepsze wrażenie.

Senator hrabia Negri zaatakował politykę Włoch, ze stanowiskarzekomo istniejących dla państwa niebezpieczeństw, pod względem finansowym i ekonomicznym. Mniemał, że kraj znajduje się na rozdrożu i żądał skupienia sił wszelkich, albo, gdyby miał być utrzymany system obecny, to przynajmniej bezwzględnej stanowczości w zgromadzeniu potrzebnych środków, gdyż nie tak nie szkodzi, jak wola niezupełna.

Margrabia di Rudini, prezes gabinetu, zaznaczył na wstępie niesłuszność poglądów senatora, gdyż pomiędzy programem oszczędności a polityką trójprzymierza nie ma zgola sprzeczności. Nie ma zaś sprzeczności dla tego, ponieważ polityka ta nie wywołuje ani awantur, ani też nie wymaga ofiar, o których mówił senator. P. Rudini określając politykę w związku z mocarstwami, scharakteryzował ją jako politykę niezawisłości narodowej, która była wprost niemożliwą bez zdrowej i silnej polityki finansowej. „Nasza więc polityka ekonomiczna, rzekł p. Rudini, znajduje się w zupełnej harmonii z trójprzymierzem. Są to ogniwa jednego łańcucha, zależne od siebie nawzajem. Senator Negri twierdził jeszcze, że pozabawiliśmy się wolności. Ja mu odpowiedziałem, że poświęciliśmy ją tylko pod jednym względem, mianowicie, ażeby nie wywoływać wojny, ale zawsze strzedz pokoju i ochraniać go. Senator Negri dopuszcza się także niesłuszności, gdy poczytuje trójprzymierze za przyczynę naszych uzbrojeń. Ręczę słowem honoru, że mocarstwa sprzymierzone co do uzbrojeń, nie obarczają Włoch żadnem, choćby najmniejszym zobowiązaniem.“

Po odpowiedzi prezesa gabinetu zabierali głos senatorowie, którzy wyrażali zaufanie dla polityki rządu, poczem p. Rudini oświadczył, iż Wło-

Listy literacko-artystyczne z Warszawy.

Z teatrów warszawskich. — Upadek dramatu i komedyi. — powodzenie farsy i operetki. — P. Ludwik Sliwiński. — Jubileusz p. Jana Tatarakiewicza. — Popis szkoły dramatycznej. — Nowelle. — *Sinary*. — *Niemojewskiego*. — *Powieści Roguskiego*. — *Kowerskiej*.

Nic wesołego nie można donieść z teatrów warszawskich. Jeszcze nigdy nie było w „Rozmaitościach“ takiego ubóstwa repertuaru, jak w sezonie ubiegłym. Dwie jednoktówki oryginalne (Włodzimierza Zagórskiego i Edwarda Lubowskiego) i „Honor“ Sudermanna, oto cały zapas nowości. Nie ma prostu na co chodzić do teatru.

Wina w tym względzie spada przedewszystkiem na chwilę obecną, dziwnie bezpłodną w kierunku dramatycznym. Autorowie polscy przestali od pewnego czasu tworzyć, zniechęceni trudnościami, które bywają jedyną nagrodą za ich pracę i dobrą wolę.

We Francyi, Niemczech i w Anglii, wszędzie indziej jest talent dramatyczny wielkim losem wygranym na loteryi. Szybka a powszechna daje sławę i majątek. Jedno dobre dzieło zabezpiecza na zawsze los autora francuskiego lub niemieckiego. Sudermann, wczoraj ubogi i nieznan, stał się w kilka dni po wystawieniu „Honor“ osobistością rozgłosną i człowiekiem zamożnym. A przecież na ten okrzyczony „Honor“ zdobyłby się niejeden z pisarzy polskich.

Ale u nas dzieje się wszystko na opak. Trzy teatry (warszawski, lwowski i krakowski), nie opłacają autorowi swojskiemu nawet kosztów podróży, gdy zechce czuwać osobiście nad wystawieniem swojego dzieła. Więc niezwykle zysków materialnych nie może mieć żaden z nas na myśli, gdy tworzy dla scen krajowych. Trzeba być bogatym lub zkądnad niezależnym, aby sobie u nas pozwolić na sport teatralny.

Zdawałoby się, że ludziom, którzy pracują w znacznej części bezinteresownie, z miłości dla sztuki lub idei, której są przedstawicielami, należą się jakieś względy, że odnośne instytucye, nie wynagradzając odpowiednio naszych autorów sceniczych, zmniejszają przynajmniej ich trud, usuwając z ich drogi przeszkody.

Myliłoby się, tkoby tak wierzył. Najmizerniejsze powieściłdo, najlichszą nowellę rozbijają czasopisma, drukują niezwłocznie i płacą, prosząc ciągle o więcej, ale dzieło dramatyczne musi przejść przez różgi kilkunastu, kilkudziesięciu „znawców“, obwąchiwane, oglądane, opukiwane ze wszystkich stron, zanim stanie na deskach, jeżeli w ogóle zaszczytu tego dostąpi. Ostatniorzędemu aktorzyźnie zdaje się, że wyświadcza autorowi łaskę, gdy przyjmie udział w dziele swojskiem.

Dołączyszyszy do powyższych „rozkoszy“ wyjątkowe położenie naszego kraju, krepujące swobodę myśli, słowa, polot fantazyi, trudno dziwić się, że się autorowie swojscy nie kwapią do teatru. Tu nie wolno poruszyć tego tematu, tam owego, wszędzie zaś ścieśniają zakres przedmiotów do tego stopnia, że głowa śmielsza, pomyślawszy coś silniejszego, potyka się wszędzie o niemożność.

W takich warunkach łamią się skrzydła nawet geniuszów, z takich warunków nie wykwitnie nigdy dramat narodowy.

Nie ma go też u nas. Nie ma obecnie i w komedyi, wiedzniejszej od pewnego czasu z przerażającą szybkością.

W braku nowości polskich posługują się teatry krajowe dziełami obcych, głównie francuskimi. Ale i nad Sekwaną wyczerpało się już źródło pomysłów, bardzo skąpe od lat kilku. „Sztuka mieszczańska (la piece), która zabawiła ostatnie, dziś już przedojrzałe pokolenie, przeżyła się. Owi „Właściciele Kuźnic“, owi szlachetni fabrykanci, aferzyści, zachwycający wypastych giełdźiarzów, przestali wzbudzać wiarę. Prawo rozwodowe usunęło potrzebę obrony kobiety walczącej i padającej z braku możliwości zdobycia swobody na innej drodze. Kamelie przestały roztkliwiać od chwili, kiedy sędziowie przysięgli stali się mniej względni dla trucicielek i wszelakich „zbrodniarek z namiętności“. Romanse w końcu, pokostowane naturalizmem, obrzydły ludziom.

Potrzeba tak w powieści, jak na scenie nowych przedmiotów, szlachetniejszego tonu, gorętszego słowa, potrzeba w ogóle powrotu do dramatu w szerszym stylu po obrzydliwościach i czczościach *fin de siècle*.

Reforma ta wyjdzie, zdaje się, jeśli zapowiedzi nie mylą, z rasy germańskiej, ale my niezmienni mimo zmiennych warunków przyjaciele Francuzów, oglądamy się ciągle na ojczyznę Gallów, od niej zbawienia wyczekując. Bo my kochamy wiernie egoistyczny ludek nadsekwański nawet w chwili, gdy z nas tam drwija, odracając ubogich.

Tą miłością Paryża grzeszy głównie Warszawa, udająca małą Lutecyę. Wszystko

tu dobre, lepsze, najlepsze, co paryskie, wszystko znakomite, genialne, co Francuz zrobił.

Teatr warszawski zapatrył się do tego stopnia na „stolicę świata“, że zapomniał prawie zupełnie, iż oprócz Francuzów, istnieją jeszcze inne narody, które także coś myśla, marzą, czują i tworzą.

Więc gdy autorowie swojscy milczą, a francuskim zabrakło konceptu, dramat warszawski nie wie, czem zapełnić wieczory zimowe. Odgrzewa, przeżuwa, wznawia, powtórza bez końca stare sztuki i dziwi się, że sala „Rozmaitości“ świeci pustkami. Ostatecznie trudno żądać, aby ludzie spożywali z patryotyzmu tę samą ciągłą strawę.

Ma się rozumieć, że nie wszystkiemu winna reżyserya. Coraz niewygodniej układają się stosunki *ultra posse* zaś *nemo obligatur*. Są chwile, gdzie najwytrwalszemu ręce opadają, a takich chwil coraz więcej.

Bez porównania lepiej, aniżeli dramatu i komedyi, wiedzcie się u nas farsie i operetce (teatr „Mały“). I pod tym względem jesteśmy podobni do Paryżan, przepadających za tłustem słowem, za niemądrym dwuznacznikiem, za głupstwem w ogóle. Gdyby nie cudzoziemcy i milionowa subwencya rządowa, bankrutowałaby nad Sekwaną „Komedya Francuska“ corocznie, przepadłby dawno słynny „Dom Molière'a“, pobity przez *Vaudeville*, *Variétés* i t. d. U nas nie ma ani etranżerów, ani olbrzymiej zapomogi, przeto chwiewią się „Rozmaitości“, a ucieszny „Mały“ zbiera ruble i śmieje się z biedy „Wielkiego“.

„Mały“ urósł w pierze głównie od chwili objęcia kierownictwa przez p. Ludwika Sliwińskiego, który wziął reżyseryę po p. Morozowiczu.

chy przeprowadzać będą uzbrojenia swoje z umiarkowaniem, ale bądź co bądź w ten sposób, ażeby były w stanie, albo stawić czoła w razie wojny, albo też móżd obronić pokój, co senatorowi Pierantoni dało powód do wyrażenia przekonania, że trójprzymierze zabezpiecza pokój i porządek w stosunkach międzynarodowych. Mimo oczywistej większości po stronie polityki rządowej, senator, hr. Negri, usiłował raz jeszcze utrzymać się przy swoich wywodach, na co odparł Rudini: Senator Negri widzi dobrze ogólne niebezpieczeństwa, a jednak życzy sobie rozbrojenia i skupienia, czyli życzy sobie rzeczy jaskrawo sprzeczných. Rozbrojenie i odosobnienie doprowadziłoby Włochy do zupełnego upadku politycznego i ekonomicznego, jak to się stało z Wenecją. P. Rudini zakończył oświadczeniem: „Lepiej jest upaść z bronią w ręku, niż ginąć w skutek niedokrewności.“ Senat przyjął wywody prezesa gabinetu bardzo przychylnie, i postanowił zamknąć rozprawę generalną i przystąpić do szczegółowych. Najważniejszą tedy kampanią, na którą liczyła opozycja włoska, skończyła się zwycięstwem gabinetu i uznaniem dla polityki trójprzymierza, która obecnie ma nieprzyjaciół we Włoszech już tylko w nielicznym gronie przyjaciół francuskiej frakcji radykalnej.

Rada Państwa.

(XXII posiedzenie Izby poselskiej.)

+ Wiedeń, 13 czerwca. (Kor. Gazety Lwowskiej).

Prezes Smolka zagaja posiedzenie o godzinie 11 m. 20.

Izba bardzo nielicznie zgromadzona.

Na ławie rządowej z początku tylko Ministrowie: margrabia Bacquehem i dr. Steinbach, później przybyli wszyscy inni także, z wyjątkiem Ministra obrony krajowej.

Od Rządu wniesiono uzupełnienie preliminarza budżetu na rok bieżący, z zażądaniem kredytu 500.000 zł. jako zadatku dla „lloyda austriackiego“, na subwencję wedle nowej umowy.

Na porządku dziennym: drugie czytanie rządowego projektu ustawy o zaprowadzeniu akcyzy skarbowej w Tryeście, po wniesieniu wolnego okręgu celnego. Komisya wnosi przyjęcie projektu z szeregiem rezolucyj.

W dyskusji ogólnej zabiera głos poseł Luzzatto, i zwalcza projekt, jako krzywdzący gminę tryeściańską, a więcej jeszcze biedną ludność okoliczną wiejską.

Poseł Burgstaller-Bidischini powołuje się na akt dedykacyjny z roku 1382,

z czasu, gdy wolne miasto Tryest za księcia Leopolda przystąpiło do Austrii, na którym to akcie gruntuje się prawo miasta Tryestu, aby było wolne od wszelkich podatków spożywczych i użytkowych. Prawa tego jednostronnie, to jest, bez zgody reprezentacyi miasta, znosić nie wolno; a zniesienie takie w chwili, gdy w skutek zniesienia wolnego portu losy Tryestu stają się niepewnymi, jest podwójnie krzywdzące. niesprawiedliwością jest także zaprowadzenie w Tryeście wiedeńskich norm akcyzowych. (Huczna brawa z lewego środka).

Tu zabiera głos Minister skarbu, dr. Steinbach, i dobitnie zwalcza poczynione zarzuty. Mowę tę podajemy poniżej w całości.

W dyskusji szczegółowej pos. Nabergeroj zwraca się przeciw §. 2mu, wedle którego niektóre wsie i osady wiejskie w dość znacznej odległości od miasta mają być objęte linią akcyzową. Mowca wspomniawszy o niesprawiedliwości i uciążliwości akcyzy dla biednego ludu, w ostrych słowach wytyka to jako niewdzięczność, bo ta ludność słowiańska naokoło Tryestu w r. 1848, 1859 i 1866 popuszczając ogniska rodzinne i z bronią w ręku na ochotnika stanęła u wybrzeży morskich, aby bronić Państwa od nieprzyjaciół.

Pos. Wiedersperg (tak samo, jak Nabergeroj, z klubu konserwatywnego) uznaje niesprawiedliwość, ale wywodzi, że konieczność wymaga takiej a nie innej linii akcyzowej.

Do §. 3go o taryfie akcyzowej i pięcioletnim stadium przejściowym, takim, że w pierwszym roku ma się pobierać tylko 75 proc. opłat normalnych, a w każdym następnym o 5 pre. więcej, pp. Luzzatto i Burgstaller wnoszą poprawki, które jednak odrzucono. Przed głosowaniem pos. Hofmann podał w wątpliwość, czy jest w sali stu posłów obecnych (liczba nieodzowna do uchwał), ale w samym głosowaniu okazało się, że poprawki odrzucono 95 głosami przeciw 21 głosem.

Bez dalszej dyskusji przyjęto wszystkie inne paragrafy, poczem uchwalono całą ustawę wraz z rezolucjami zaraz także w trzecim czytaniu.

Następuje pierwsze czytanie wniosku Fussa, wznawiającego dawny projekt utworzenia Izby lekarskich

Pos. Fuss w uмотywowaniu przypomina, że na sesyi ostatniej projekt gotowy już miał stanąć na porządku dziennym, gdy Izbę rozwiązano.

Pp. Roser, Dworzak i Wiedersperg popierają wniosek usilnie, wskazując na pozytywne, jakie przyniosła organizacja stanu adwokackiego i notaryackiego, powołując się na liczne petycje lekarzy i na opinię najwyższej Rady sanitarnej.

Izba uchwała przekazać wniosek osobnej komisji.

Na tem przerwano porządek dzienny, aby zamknąć posiedzenie.

Koniec po godz. 3. — Następne we wtorek; na porządku dziennym ogólne rozprawy budżetowe.

Mowa J. E. Ministra skarbu dr. Steinbacha,

miana wśród obrad Izby poselskiej nad zaprowadzeniem w Tryeście akcyzy skarbowej, jest wedle stenogramu następująca:

Wysoka Izbo! Po wywodach obu szanownych panów preopinantów, trudno mi już coś powiedzieć o zasadniczej stronie projektu niniejszego, albowiem panowie preopinanci przyznali, że przy zniesieniu wolnego portu tryeściańskiego reforma akcyzy tamtejszej następcza się sama przez się, a zarzuty ich zwracają się nie tyle przeciw samej reformie, ile raczej przeciw sposobowi wykonania. Tylko mimochodem powołano się na dedykację Tryestu i prawie tylko *per incidens* jeden z szanownych panów preopinantów poruszył kwestyę prawa. Otóż mogą tu zapewnić, że tę kwestyę prawa w teraźniejszym także stadyum na nowo i gruntownie roztrząsnięto. Zaszędźbym o wiele za daleko, gdybym ja przy tej sposobności szeroko chciał rozbiegać; pozwolę sobie tylko powołać się na to, że ta kwestya prawa od bardzo, bardzo dawna już jest rozwiązana; albowiem odkąd Tryest płaci Państwu *aversum* ze swojej akcyzy, właściwie trudno kwestyę prawa wznawiać. A więc pewnie tylko dla zawarowania stanowiska swego jeden z wielce szanownych preopinantów kwestyę tę poruszył; ja zaś na to inaczej odpowiedzieć nie mogę, jak tylko w ten sposób, że i Rząd waruje sobie to stanowisko, którego przez wiele lat pod przeróżnymi systemami rządowymi zawsze się trzymał.

Co się tyczy sposobu przeprowadzenia reformy, wys. Izba pozwoli mi pomówić naprzód o kwestyi, która jest najwięcej sporna, a o której powiedzieć mogę, że i w sferach rządowych wywołała najwięcej studyów. Jest to kwestya linii akcyzowej. Projekt niniejszy nakreśla linię tę tak, że obejmuje pewną liczbę miejscowości położonych naokoło właściwego miasta Tryestu. Są to miejscowości, których — z góry to przynajmniej — nie powinny być obejmować linią akcyzową, gdyby nie leżały w pobliżu wielkiego miasta. Ale, wielce szanowni panowie, czyż to, co tu się stać ma, jest nowiną i czyż nie musi dziać się to w każdym takim wypadku? Czy wolno mi przypomnieć, co świeżo dopiero wśród podobnych okoliczności stało się z wiedeńską nową linią akcyzową?

Gdy chodzi o pociągnięcie linii akcyzowej, trzeba pociągnąć ją przedewszystkiem tak, żeby strzeżona być mogła. Ten jest pierwszy warunek. Terytorjum atoli naokoło Tryestu jest samo w sobie dla pociągnięcia linii akcyzowej niekorzystne; wypadało tedy obracć linię, która w danych okolicznościach przedstawia się jako względnie najlepsza. W tym względzie — zapewniam, że tak rzeczywiście było — nie zadowolilem się po prostu jednym sprawozdaniem, kilka razy zażądałem sprawozdań i z samego Ministerstwa kilka razy wysyłałem urzędników do Tryestu, aby obezli projektowane linie akcyzowe; a rezultat zawsze był ten sam. Wszystkie organa, na których sędzię o właściwości tej czy owej linii akcyzowej polegać można, oświadczyły mi: linia tutaj projektowana jest jedyna, która strzeżona być może; inne linie projektowane tem się odznaczają, że idą ulicami, które po obu stronach mają domy; że przerywają winnice, które, jak wiadomo, zwyczajem włoskim otoczone są murem kamiennym, w którym znajdują się przeciwnie sobie po obu stronach furtki; że nakoniec często nawet chodzić po tych liniach nie można, bo ciągną się przez grunta prywatne. Jeśli wolno jeszcze coś wspomnieć o trudnościach, jakie połączone są z owymi innymi liniami projektowanymi, dla ciekawości nadmienię, że jedna z nich idzie przez plac przed pewnym kościołem, tak, że wypadałoby rewidować osoby idące do kościoła; dalej, że ta sama linia na innym miejscu przerywa ogródek przed karczmą. (Wesołość).

Oto warunki, wśród których linia akcyzowa jest po prostu niepodobniństwem. Trudno nakreślać linię akcyzową, o której wszystkie powołane organa skarbowe z góry oświadczyły, że jej pilnować nie będzie można. (Bardzo słuszenie!) Boć przeprowadzić można, że Państwo w takim razie byłoby wystawione na szwank i to nie tylko pod względem fiskalnym, lecz także pod względem powagi, której przecież jako poborca podatku, na wszelki sposób wymagać ma prawo.

Z żalem w sercu przeto musiałem zgodzić się na wybór tej linii, którą uznano za jedynie przydatną dla straży, chociaż rzeczywiście obejmuje miejscowości, którym charakteru miejskiego przypisać nie można. Położenie rzeczy jest całkiem podobne do tego, które zastaliśmy przy pociągnięciu nowej linii akcyzowej na około Wiednia. Ale wśród takich okoliczności musieliśmy poczuć się do obowiązku, żeby działając pod przymusem, uczynić dla dotkniętych miejscowości tyle przynajmniej, ile tylko dla złagodzenia ciosu uczynić można. W tym względzie Rząd już podczas obrad komisji podatkowej złożył oświadczenie, spisane w protokole, które odnosi się do głównego w tej sprawie artykułu, t. j. do wina, a które brzmi jak następuje.

(Tu pan Minister czyta oświadczenie, że Rząd myśli ściągać podatek spożywczy od wina sposobem umowy z właścicielami w nnie położonych w obrębie linii, a to na podstawie przybliżonego szacunku przyszłego winobrania i bez kaucyi podatkowej). Uczyniono więc, ile potrzeba, aby właścicielom winnie ułatwić sprawę i dać im możność przerzucenia ciężaru akcyzowego w sposób bardzo prosty na samych konsumentów.

A dalej byłoby hodowane w obrębie terytorjum akcyzowego, z wyjątkiem byłaby idącego na rzeź, będzie wolne od podatku; a co się tyczy nierogacizny do tuczenia, łatwo będzie sprowadzić prosięta z poza linii po niższej normie akcyzowej. Może wolno mi nadmienić jeszcze, że i dla ludności tryeściańskiej będzie z owej linii akcyzy akcyzowej ta korzyść, iż winogrona rosnące w obrębie linii będą wolne od akcyzy, która dotychczas miastu była opłacana. Powtarzam tedy: sami czuliśmy, że pod przymusem ciężki zadajemy cios; na krok ten zdecydowaliśmy się dla tego, że nie mamy innej drogi wyjścia; ale wszystko uczynimy, aby nadać ulgi i ułatwienia.

Co się tyczy innych, poruszonych tu kwestyj, pozwolę sobie wypowiedzieć słów kilka. Wielce szanowny preopinant sam już powiedział, że taryfa akcyzowa dla Tryestu w rzeczy głównej — pomijam obniżki, podwyżek w niej nie ma — naśladuje taryfę wiedeńską. Nie radbym za przykładem pana preopinanta porównywać średnią siłę konsumcyjną ludności wiedeńskiej a tryeściańskiej; ale powiedzied muszę: ile sięgają moje wiadomości, wątpię, czy dochodzenia wykazałyby większą siłę konsumcyjną po stronie Wiednia. Pod względem także przyszłości obu miast nie radym bawić się w prorocтва; ale można powiedzieć, że Tryestowi swita przyszłość pogodna. Choćby mały tylko był skutek tego, co się uczyniło i czyni dla Tryestu, miasto musi się rozwinąć pomyślnie, jak tego wszyscy szczerze i serdecznie pragniemy; i w tem przewidywaniu ofiary skarbu nie wydają się nam za wielkimi.

Ciężary, które z ustawy niniejszej spadną na Tryest, nie będą wcale tak wielkie. Jeden z szanownych preopinantów sam przyznaje i powiedziano to także w sprawozdaniu komisji, że *aversum* płacone dotychczas skarbowi wynosi 887.500 zł., a nowa akcyza skarbowa w pomyślnym razie wynosić będzie tylko 710.000 zł., z czego wypływa ulga dla konsumentów. Już dla tego ciężary to nie mogą być wielkie. W rzeczy głównej zajdzie tylko zmiana w poborze. Państwo chce to, co dotychczas miało, pobierać innym sposobem, i to nawet w obniżonej kwocie.

A teraz powiem jeszcze słów kilka o poruszonej przez obu szan. preopinantów pewnej kwestyi prawnej. Nadmieniono, że obłożenie akcyzą przedmiotów, które się zastanie w zapasach w chwili prawomocności ustawy niniejszej, jest właściwie nieprawne; że jest to opodatkowanie potworne, a więc ze stanowiska prawnego potępienia godne. Otóż sami panowie preopinanci przyznać zechcą, że to opodatkowanie spotka tylko artykuły dotychczas nieopodatkowane — boć są w zapasach i takie — a więc o powtórne opodatkowaniu mówić nie można. Panowie preopinanci musieli to chyba tak pojmować, że ponieważ pierwszym razem nie zapłacono, przeto i drugim razem nie się płacić nie powinno, z czego wypływałoby zamiast podwójnego opodatkowania, podwójne nieopodatkowanie. Tak być nie może. Ale chętnie przyznaję, że między artykułami, o które tu chodzi, znajdują się także i takie, które opłaciły już podatek; co do tych więc zachodzi pytanie: czy to, co się tu przepisuje, jest opodatkowaniem *ex post*, czy ponownem opodatkowaniem? Odpowiedź, zdaje mi się, wypływa z istoty podatków spożywczych. Gdy mowa o podatku spożywczym, ponosi konsument ciężar podatkowy; jeśli zaś przedmiot nie idzie jeszcze na spożycie, wtedy nie doszedł jeszcze celu, do którego podatek nań jest nałożony. Jakież tedy byłoby następstwo, gdybyśmy zasadniczo tak postąpili sobie, jak tego pragną panowie preopinanci? Towar naturalnie podrożeje natychmiast po zaprowadzeniu podatku o całą nałożoną nań normę podatkową; konsument kupujący go, musi zapłacić cały podatek, t. j. podwyżkę ceny, a zysk miałby handlarz, nie skarb. Rzeczywiście chodzi tu tylko o opodatkowanie *ex post*, t. j. o zapłacenie podatku przez handlarza, który potem w formie podwyższonej ceny przerzuci go na kupującego konsumenta, jak to handlarze czynią przy każdym podwyższeniu podatków spożywczych. Gorzałka w całej Monarchii także uległa opodatkowaniu dodatkowemu, a nikt przeciw temu nie protestował ze stanowiska prawa.

Te są, wys. Izbo, uwagi, które wypowiedzied musiałem wskutek wywodów obu panów preopinantów. Śmiem prosić, aby wys. Izba przyjęła zechciała projektowaną ustawę. (Brawo! brawo!)

Niezmiernie ruchliwy, wyborny znawca kłejszej Muzy, p. Sliwiński dowodzi ciągle, że można prowadzić teatr żywo i zajmująco nawet w trudnych warunkach. Czujny na ruch europejski w kierunku fars i operetek, nie ogląda się na nikogo, nie czeka, aż mu ktoś drugi coś podda, przyniesie, lecz chwytą każdą nowość szybko i wystawia ją doskonale. Szanując stanowisko i znaczenie prasy, potrafił sobie koleżeńskim postępowaniem zjednać przychylność i poparcie dziennikarstwa, na czem źle nie wychodzi.

Pod takim kierownikiem idzie „Mały“ rażno i wesoło naprzód, nie mając powodu do skarg na pustki w kasie.

Drugi dyrektor naszych teatrów, p. Jan Tatarkiewicz, reżyser dramatu i komedii, obchodził w ubiegłym sezonie dwudziestopięcioletni jubileusz swojego zawodu aktorskiego.

Nie tak równo, jak p. Sliwińskiemu, ściele się p. Tatarkiewiczowi droga kierownika pierwszego teatru w Polsce. Walczyć musi nie tylko z niechęcią publiczności do sztuki szlachetniejszej, z brakiem nowego repertuaru, którego najzdolniejszy reżyser nie odświeży, gdy autorowie milczą, ale nadto z okolicznościami, niezależnymi od jego złej lub dobrej woli. Trzeba być człowiekiem bardzo zręcznym i „otrząskanym“, aby wytrzymać czas dłuższy na stanowisku rządcy sceny w ogóle, a strusiem zdrowego bardzo żołądka, gdy się nie chce wypuścić z rąk steru teatru warszawskiego.

P. Tatarkiewicz dokazał tej sztuki, że wytrwał przez lat kilkanaście na posterunku, odpierając szczęśliwie wszystkie ataki tysięcy ambicyj i trudności.

Jako aktor obywa się p. Tatarkiewicz dziś już bardzo dobrze bez „reklamy.“ Pochodzi on jeszcze ze starej szkoły, która umiała zachować młodość uczuć, owo ciepło, co uleciało z piersi ostatniego pokolenia na szkodę sztuki wykonawczej. Utalentowany i wytrawny, należy p. Tatarkiewicz do ozdób sceny warszawskiej.

Na ciekawe widowisko zaprosiło „Towarzystwo muzyczne“ w maju całą literacką i artystyczną Warszawę. Był nim popis szkółki dramatycznej, t. zw. klasy deklamacyi, pod kierunkiem pp. Kotarbińskiego i Szymanowskiego.

Czego się wychowawcy „klasy“ uczyli przez rok ubiegły, oddali pod sąd fachowej krytyki. Wykonali kilkanaście scen z najrozmaitszych autorów i rodzajów, zaczawszy od „Fedry“ i „Mazepy“, a skończywszy na „Marcowym Kawalerze“ i „Majstrze i czeladniku.“

Były to oczywiście tylko próby, ciekawe jako próby, wykończenia bowiem artystycznego trudno się spodziewać od nowicyzów.

Pomiędzy kilkunastu adeptami błysnęło tylko jeden talent, zapowiadający się dobrze na przyszłość. Jest nim panna Bogusławska, wnuczka „ojca teatru polskiego“, więc dzieciska krwi aktorskiej. Mimo niedostatecznych warunków zewnętrznych, przedstawiła się spakobierczyńi znakomitego dziada jako zdolność niepospolita do ról dramatycznych w szerszym stylu.

(Dokończenie nastąpi.)

Teodor Jeske-Choiński.

Sprawy parlamentarne.

Wiedeńska *Montagsrevue*, zajmując się obecnym położeniem parlamentarnym, pisze, że nastąpiło zbliżenie się trzech wielkich stronnictw, i że można już na pewne liczyć, iż powstanie stała większość umiarkowana i życzliwa dla Rządu. Dyskusja budżetowa wykazała, że myśl prezesa gabinetu hr. Taaffe'go utworzenia imponującej większości odniosła ostatecznie zwycięstwo.

W rozprawie budżetowej przemawiać będą jako pierwsi mowcy: dr. Gregor przeciw, p. Jaworski za budżetem.

Komisja budżetowa załatwiła wczoraj bez rozprawy preliminarz funduszu melioracyjnego, według sprawozdania dr. Rutowskiego.

W komisji dla zmiany regulaminu Izby, p. Chrzanowski przemawiał przeciw wnioskowi karania posłów grzywnami, na ich dyety nakładanemi Pp. Hohenwarth, Fanderlik i Chlumceky przemawiali za rozszerzeniem władzy dyscyplinarnej prezydenta Izby.

KORRESPONDENCYE

Praga czeska, 14 czerwca.

(Przyjazd Monarchy. — Zasady szowinizmu. — Podrobiona pamiętka historyczna. — Konfiskata dzieła panslawistycznego).

Ostatecznie sprawdzila się wieść, że Najj. Pan nie przybędzie teraz do Pragi, celem zwiedzenia wystawy krajowej, lecz dopiero we wrześniu. Powodem odroczenia przyjazdu Monarchy jest przedewszystkiem choroba Namiestnika, hr. Franciszka Thuna, który wprawdzie już ma się lepiej, jednak nie mógłby Monarchy oprowadzać po wystawie. Tymczasem czeska wystawa jest w głównej rzeczy dziełem hr. Thuna. Nie byłaby bowiem przyszła do skutku, gdyby Namiestnik swoim wielkim wpływem nie był skłonił wielkich właścicieli Czech, do wzięcia w niej udziału i to w sposób nader poważny i świetny. Hr. Thun też osobiście niektórych pierwszorzędných fabrykantów niemieckich, jak: barona Ringhofera i pana Kubińskiego, skłonił do obesłania wystawy pomimo znaney uchwały stronnictwa niemieckiego. Wreszcie on zjechał na wystawie opiekę Rządu i sam osobiście, przebywając codziennie godzinami na placu wystawy, znacznie przyczynił się do przyspieszenia prac, tak, że 15 maja wystawa mogła być urzędowo otwarta. Wszystkie te znane tutaj powszechnie okoliczności, dostatecznie tłumaczą decyzję Najj. Pana, zwiedzić wystawę dopiero wtedy, gdy Namiestnik będzie mógł sam przedstawić Monarsze swe dzieło.

Tymczasem też może szowiniści młodoczesey ostygna nieco w zapale demonstracyi. Z zadowoleniem możemy zaznaczyć, że gorsze zajścia pierwszych dni wystawy, mianowicie zatargi z niemieckimi gośćmi już się nie powtórzyły. Także zjazd studentów słowiańskich, zwołany nabyto ku uczeniu wystawy, na prawdę zaś tylko w tym celu, aby kilku radykalnym menerom dostarczyć pretekstu do popisów, nie sprowadził żadnych tragicznych kolizyj. Teraz nawet *Narodni Listy* uznają, że zebrani w Pradze studenci sprawę słowiańską skompromitowali tylko radykalnymi wycieczkami. Zaś krótki epizod demonstracyi frankofilskich także menerów radykalnych okrył tylko śmiešnością. Zwłaszcza dotknęło ich bardzo nieprzyjemnie, gdy się dowiedzieli, że studenci francuscy zjad wyjechali wprost do Pesztu i tam z równym zapalem bratali się z madiarami, których szowiniści tutejsi uważają jako naturalnych antagonistów Czechów. Po tych doświadczeniach można przypuszczać, że zapowiedziany *in majorem gloriam* wystawy, chociaż nie zostający z nią w organicznym związku zjazd sokółów odbędzie się spokojniej, poważniej niż tego z razu pragnęły pewne koła skrajne.

W ogóle szowinizm nie sześci się; w swym nerwowym ferworze demonstracyi stają się już komicznymi. Sprawdziło się to ponownie na wiekowym — mieczu katowskim z roku 1621. Miecz ten znajduje się na wystawie „retrospektywnej“, czyli po prostu historycznej. Komisja umieściła go tam jako stary miecz z 17-go stulecia Szowiniści jednak używali go jako środka demonstracyi. Wreszcie temi dniami z rozkazu dyrekcji usunięto miecz z wystawy. *Narodni Listy* natychmiast ze zwykłym rozdrażnieniem podniosły „znaczące zniknięcie“ historycznego miecza. Ale dziś organ młodoczeski widzi się zmuszonym ogłosić wyjaśnienie, które wykazuje całą płaskość demonstracyi. I tak, skazano roku 1621 nie ścięto wcale jednym mieczem, lecz czterma. Powtórze, miecz, znajdujący się na wystawie, nie jest mieczem katowskim, lecz raczej lekką szpadą. Nareszcie, pomiędzy wrytymi na jednej jej stronie nazwiskami ściętych, nie dostaje na-

zwiska jednego, który wtedy istotnie został ściętym, a natomiast znajduje się tam nazwisko drugiego, który nie został ściętym, lecz powieszonym. Widocznie zatem, ktoś podrobił ów wrzekomy miecz katowski z roku 1621. Realista, profesor Masaryk, gdyby się nie był zamienił w Młodoczecha, powiedziałby, że podrobiono miecz historyczny, jak Hanke podrobił rękopis królodowski. Bądź jak bądź, *Narodnim Listom* ogłoszenie podobnego sprostowania i ogłoszenia musiało sprawić wielką przykrość.

Temi dniami sąd kutnohorski, potwierdził konfiskatę książki spófredaktora *Narodnich Listow* p. Holeczka; wyrok w motywach wyraża, iż autor jaskrawością swych tendencyj panslawistycznych usiłuje wywołać wstręt do jednójści Cesarstwa austriackiego, a zwyżaje i urzędzenia Kościoła katolickiego podaje w pogardę i stawia na niższym stopniu, niż kościół prawosławny.

Zważywszy, że p. Holeczek nawet pomiędzy redaktorami *Narodnich Listow* nie jest jeszcze najgorętszym russofilem, łatwo wyobrazić sobie, jaki w tym dzienniku panuje duch!

Z Berlina.

(Sejm pruski. — Jezuiti i Zmartwychwstańcy. — Obsadzenie trzech posad naczelných prezesów regencyi).

Sejm pruski ukończył już w głównej części swe zadanie, a w dniach najbliższych nastąpi jego zamknięcie przez samego cesarza. Dobiegająca właśnie do kresu sesya była niezwykle długa i pełna dodatnich rezultatów. Między innymi, sejm załatwił: ustawę o reformie podatkowej, nową ordynacyę gminną, przedłożenie o wieczystych dzierżawach, wreszcie projekt ustawy o zużyciu t. z. funduszu obroczonego.

Stronnictwo centrum odłożyło do chwili dogodniejszej interpelacyę w sprawie powrotu Jezuitów do Niemiec. Natomiast donoszą z pewnego źródła, iż rząd bawarski, wypełniając przyrzeczenie, dane swojego czasu bawarskiej Izbie poselskiej, wkrótce wystąpi w radzie związkowej z wnioskiem, domagającym się przywrócenia Zmartwychwstańców. Zakon ten, jak wiadomo, był wygnany przed dwudziestu mniej więcej laty z Niemiec, ponieważ ówczesny rząd niemiecki uważał Zmartwychwstańców za zakon pokrewny z Jezuitami. Gdy jednak pierwszorzędnę powagi na polu historii Kościoła, pomiędzy innymi, nawet głośny twórca starokatolicyzmu, zmarły przed niedawnym czasem profesor Dollinger, wykazał zasadniczą różnicę, istniejącą pomiędzy Jezuitami a Zmartwychwstańcami, rząd bawarski, na żądanie ciała prawodawczego, obiecał wstawić się za cofnięciem prawa, zabraniającego Zmartwychwstańcom pobytu w Niemczech. Rzecz jednak jest wątpliwa, czy wniosek rządu bawarskiego uzyska większość w radzie związkowej, nieprzychylny ustępstwom na rzecz Kościoła katolickiego.

W ciągu ubiegłego miesiąca trzy prowincje pruskie, a mianowicie, prowincje: Pomorska, Prusy Wschodnie i Zachodnie, utraciły przez śmierć swoich naczelných prezesów. Dotychczas najwyższe te urzędy administracyjne były uważane za wyłączną niejako własność konserwatystów. Dopiero przed niedawnym czasem odstąpiono od tych tradycyj, i w osobie p. Bennigsen, pierwszy członek stronnictwa narodowo-liberalnego został mianowany naczelnym prezesem prowincyj hanowerskiej. Obecnie podobno były minister skarbu, a dzisiejszy przywódca stronnictwa narodowo-liberalnego, Hobrecht, ma najwięcej widoków zostania prezesem Prus Zachodnich. Urząd naczelnego prezesa Prus Wschodnich otrzyma były minister oświaty, Gossler, a prowincyj Pomorskiej, b. minister spraw wewnętrznych, Puttkamer.

Żydzi w Rossyi.

Inspirowany z Petersburga brukselski *Nord*, pisząc o alarmie, jaki wywołała ostatniemi czasy w prasie europejskiej kwestya żydowska w Rossyi, charakteryzuje żydów, jako po większej części żywiol obcy i ujemny, i usprawiedliwia środki ograniczające, do nich stosowane. „Niektórzy zalecają rządowi rossyjskiemu tolerancyę i równouprawnienie. Tolerancyę ma możezowe wyznaczenie taką, jak inne, jak to już wspomnieliśmy. Równouprawnienie? Alboż można je przyznać bez ograniczenia ludności, która w organizmie narodowym stanowi ciało obce? Władza widząc się zmuszoną oddziaływać, nie znalazła nic lepszego na razie, jak zniewalać żydów, aby przemieszkawali znowu tylko w okolicach, które im są wyznaczone. Jest to półśrodek, nie zaś rozstrzygnięcie kwestyi — zapewne. Ale cóż tu począć? Zacheć do emigracyi? W jaki sposób i dokąd?“ Postawiwszy sobie takie pytanie, twierdzi *Nord*, że za pomocą emigracyi trudno pozbyć się żydów, bo ich żadne państwo, nawet Anglia, przyjąć nie chce; na kolonie Hirscha niepo-

dobna czekać; widzi zatem *Nord* jedyną ucieczkę w środkach przymusowych, dopóki inne, racjonalniejsze, nie dadzą się odszukać.

Z różnych stron cesarstwa donoszą ciągle o tłumnej emigracyi żydów. Nie ma prawie miasta w północno- i południowo-zachodnich guberniach cesarstwa, z któregooby całe gromady rodzin żydowskich nie wywedrowywały, przeważnie do Ameryki. Kompetentni utrzymują, że jeżeli prąd wychodzący będzie trwał w tych rozmiarach z zapalem — roczna liczba wychodźców przewyższy ilość emigrantów żydowskich z całego ubiegłego dziesięciolecia.

Nakaz ścisłego sprawdzania praw żydów do przemieszkawania poza obrębem stałego ich zamieszkania, zastosowano obecnie między innymi w Kazaniu, Smoleńsku i Libawie.

Sprawa i proces Lessepsa.

Dnia 22 b. m., jak już donieśliśmy wczoraj, stanie przed sądem Ferdinand Lesseps, znany twórca kanału Suezkiego i inicjator kanału panamskiego, o który rozpoczęto proces.

Lesseps, dokonawszy dzieła przekopania kanału Suezkiego, przed sześciu laty wystąpił z wielkim projektem połączenia Oceanu Atlantyckiego ze Spokojnym; opinia publiczna przyjęła pomysł z zapalem — domagano się szczegółowego planu technicznego i finansowego. Plan ten wykonać należało tem rychlej, że równocześnie ze strony amerykańskiej pojawił się nowy projekt podobnego przedsięwzięcia; konieczne trzeba go było uprzędzić. Lesseps zabrakł się do roboty pospiesznie i gwałtownie; nagłono go — nie miał czasu poczynić badań gruntownych, zadowodnić się musiał spostrzeżeniami powierzchownymi i przybliżonym ocenieniem; rachował na swoją przenikliwość i bystrość. Nareszcie plan był gotów. Koszta preliminarzowe były na 600 milionów franków. Akcje zostały rozhwytane.

Zaledwie jednak rozpoczęto roboty, okazało się, że budżet źle był obliczony. Podwyższano koszta stopniowo na 1000, 1200, wreszcie 1500 milionów, dobywano pieniędzy coraz więcej i więcej, coraz forsowniejzemi i niebezpieczniejzemi środkami; nareszcie, kiedy przekonano się, że wszystko za mało, zdecydowano się zmienić odpowiednio plan techniczny; zamiast kanału poziomego miał być przekopany kanał słuzowy, o użyteczności zatem daleko mniejszej, bardziej ograniczonej. Roboty przytem nie postępowały tak szybko, jak przypuszczano. Inżynierowie i robotnicy nie mogli wytrzymać klimatu, zapowiedziany termin ukończenia robót musiał być znacznie odwleczony. Wreszcie, kiedy pieniądze stanowco już zabrakło, kiedy nowej pożyczki nigdzie już zaciągnąć nie było podobna, z konieczności musiano przerwać roboty — bankrutwo zupełne. Jeżeli go urzędownie nie ogłoszono, to tylko dlatego, że sąd handlowy nie uznał towarzystwa panamskiego za „towarzystwo handlowe“. Rachunków z użycia zebranych pieniędzy nie składano. Akcyonaryusze i wierzyciele utrzymują, że wypuszczono akcyj na wysokość 1½ miliarda; z tego zaś zaledwie trzecią część obrócono na właściwe roboty, reszty użyto na spłacanie procentów pożyczek o lichwiarskiej prawie wysokości, na obrabianie opinii publicznej, na przekupywanie wpływowych osób w Ameryce i na inne podobne.

Twierdzą niektórzy, że mimo groźnej sytuacji, w której znalazł się obecnie Lesseps, znajdzie on jeszcze przyjaciół z kapitałami, którzy dopomogą mu dzieło ukończyć i pokryją olbrzymie straty, o które pociąga go do odpowiedzialności tylko pewna grupa akcyonaryuszów.

Zajścia w Betleemie.

O znanych zajściach w Betleemie ogłasza wiedeński *Vaterland* ważny i ciekawy list O. Stanisława d'Ala, apostołskiego misyonarza tej ziemi. List ten brzmi:

„Było to dnia 23 maja, gdy schizmatycy, zawsze pałający nienawiścią do katolików, usiłowali przywłaszczyć sobie prawa, których nigdy nie używali. Chodziło o ich procesyę do świątyni Narodzenia przez owe wschody, które należą wyłącznie do łacinników. Franciszkanie energicznie oparli się, wiedząc dobrze, jak wiele takie naruszenie prawa szkodziłoby ich posłannictwu straży przy świętych miejscach, zwłaszcza pod rządami Islamu, który uznaje i zatwierdza wszystkie fakta dokonane i sztydzi sobie protestów państwa (Francyi), które nabyło wiera protektorat w Jerozolimie. Gdyby się schizmatykom udało bez operu przebyć owe wschody, według tureckich wyobrażeń tem samem uzyskaliby do nich prawo. Franciszkanie, którzy wtedy znajdowali się właśnie w kaplicy, ile możności oparli się zamachowi schizmatyków. I cóż się stało? Gdy schizmatycy natrafili na opór zwłaszcza Ojca Taumaco da Ferentino, pierwszego zakrystyana groty Narodzenia, pewnie pop dobył u-

krytego pod szatą sztyletu i usiłował zranić wymienionego Ojca, jednak przeciął tylko habi, nie dotknawszy ciała.

„Inny Franciszkanin, spostrzegłszy wielkie niebezpieczeństwo brata, nadbiegł ku obronie. Wtedy inny pop wystrzelił z rewolweru, ale zamiast Franciszkanina zranił drugiego popa w rękę. Franciszkanie bronili się odważnie, ale nie użyli, jak twierdzą niektórzy dzienniki, rewolwerów. Mogłbym przytoczyć jeszcze wiele, aby Franciszkanów bronić od mylnych wieści i wykazać, jak daleko sięga brutalstwo i zachwasy schizmatyków, atoli wstrzymuję się od tego, ponieważ owe zajścia obszernie wyłuszczone będą w *Posaune des heiligen Kreuses*, wydawanej w Wiedniu przez generalny komisaryat ziemiświątęj“.

Berlińska *Kreuz. Ztg.* otrzymała w tej sprawie z Konstantynopola i Rzymu obszernie korespondencye, wedle których następstwa zatargu mogą być bardzo doniosłe, stawiają bowiem Francję w obec alternatywy: albo zrzec się protektoratu nad wschodnimi katolikami, lub też popaść w nieporozumienie z Rossyą. Z położenia tego Francya pragnęła wyjść w ten sposób, iż narzuciła Turcyi rolę i obowiązek ukarania winnych, a równocześnie fałszywym przedstawieniem rzeczy zdołała źle uprzędzić opinię publiczną dla niezaskutkowanie obwinionej w tym wypadku Turcyi. Wysoki dygnitarz turecki wyraził się, iż hrabia Montebello zażądał zadość uczynienia, z powodu rzekomych gwałtów ze strony wojsk tureckich, których w rzeczywistości nie było. Wielki wezyr stwierdził stanowczo, że podczas rozruchów netylko tureccy żołnierze nikogo nie zabili i nie poranili, ale nadto przeszkadzali walce między chrześcianami; w odpowiedzi na co w drugiej nocie hrabia Montebello zarzucił rządowi tureckiemu, iż trzymał stronę greckich ze szkoda rzymsko-katolickich chrześcian. Po przeprowadzonym śledztwie sułtan wyraził nadzieję, że oba chrześciańskie wyznania znajdą drogę do wzajemnego porozumienia się. — Taż sama *Kreuz. Ztg.* donosi z Rzymu, iż Watykan nie ukrywa swego żalu do Francyi, gdyż w podobnym wypadku w dniu 20 sierpnia 1890, źle strzegła interesów katolickich. Ostatecznie Papież uprasza rząd francuski, aby wyrobił u Porty przychylenie się do następujących żądań:

1. Uznanie praw Franciszkanów do świętej groty i zakaz wchodzenia tam schizmatykom.
2. Porta winna uznać Franciszkanów, jako jedynych stróżów świętego Grobu — gdy dotąd byli zaledwo tam tolerowani. Kurya rzymska wyraża nadzieję, że Francya powinna popierać powyższe żądania.

Oryginalnemu zapatrywaniu daje wyraz *Berliner Tagblatt*. Utrzymuje on, że szorstkie wystąpienie hr. Montebello przeciwko tureckiemu rządowi jest grą, ułożoną z góry pomiędzy Francją a Rossyą.

KRONIKA

Lwów, 16 czerwca.

— **Najj. Pan** raczył najmikościwiej udzielić z prywatnej Swej szkatuły gminie Majdan górny, w powiecie nadwórniańskim, na budowę szkoły, zapomogi w kwocie 100 zł.

— **Bal** jutrzejszy na cele dobroczynne urzeczywistni z pewnością wszelkie nadzieje a w niejednym względzie przejdzie oczekiwania. Przygotowania już wszystkie skończone; sala dekorowana przeslicznie — prawdziwe arcydzieło smaku — bufet zaopatrzony w najwykwintniejsze potrawy, a genialny naczelný wódz hufców tanceznych p. Adolf Abrahamowicz przybył już do Lwowa i obmyśla niespodzianki, w które obfitować będzie kotyilon.

Ci, którzy nie mają jeszcze biletów na bal ten, będą mogli je nabyć jutro po południu w hotelu Żorża.

— **Członek Wydziału krajowego** dr. Franciszek Hozard wyjechał na miesiąc do Karlsbadu.

— **P. Stanisław Olszewski**, kraj. inspektor szkolny, obchodził w tych dniach czterdziestoletni jubileusz swego zawodu.

— **Loterya fantowa** na korzyść zakładu św. Teresy dla sierót, zapowiedziana na dzień 19 b. m., z powodu przyczyn niezależnych od komitetu, odbędzie się dopiero w poniedziałek, dnia 22 b. m., o godzinie 4 po południu, z tymże samym programem.

— **Z obserwatorium** e. k. Szkoły Politechnicznej we Lwowie, dnia 16-go czerwca 1891 roku, godzina 12 w południe. Barometr stoi w mierze.

W ubiegłej dobie licząc od godziny 12 w południe dnia 15 czerwca, do godziny 12 w południe dnia 16 czerwca 1891 roku mieliśmy wiatr co do kierunku południowo-zachodni, co do siły słaby (2), stan nieba zmienny a powietrze bardzo wilgotne (81 pr. wilgotności względnej); opad: deszcz, wysokość opadu 5-0 mm.

Srednia temperatura w tym czasie była +12°C, najwyższa +19°C dziś w południe, najniższa +9°C w nocy.

Wczoraj po południu i w nocy padał kilkakrotnie deszcz, dziś rano pogoda.

Niżka barometryczna 750 do 755 mm. znajdowała się w południowej Szwecji; wyższa 770 do 705 na morzu Śródziemnym; niżka drugorzędna utworzyła się w Islandyi.

Stan barometru, zredukowany do poziomu morza, był dziś o godzinie 12-tej w południe 762 mm.

Prognoza na dobę dnia 17 czerwca 1891 r. (od północy do północy) Wiatr będzie co do kierunku zmienny z południa, co do siły słaby (2), średnia temperatura doby podniesie się do +16°C, stan nieba będzie zmienny a względna wilgotność powietrza zmniejszy się do 70 proc.; opad: deszcz nieznaczny.

— **Burze.** W powiecie brodzkim, w miejscowości Ponikwa wielka szalała w dniu 9 b. m. tak straszna burza, połączona z wiatrem wirującym, że we dworze hrabiny O. Duninowej Borkowskiej uszkodzone zostały wszystkie budynki gospodarskie, sam zamek, tudzież aleja i sad, gdzie drzewa powalone lub wyrwane zostały z korzeniami. W tej samej włości uległo zniszczeniu około 60 chat i zabudowań innych i poniszczone zostały sady. W ciągu burzy zabity został od powalonej topoli Tymko Benedyk a siedmiomiesięczne dziecię Nykoły Hryczyszyna, porwane z kołyską, znalezione martwym o kroków kilkadziesiąt. Pokalcezeni zostali w skutek burzy Danyło Boleńczuk, Małanka Szczudlak i Fedko Hryczyszyn. Szkody zrządzone wynoszą około 40.000 zł.

Ta sama burza zrządziła bardzo znaczne szkody w zabudowaniach i ziemiopłodach gmin powiatu brodzkiego: Czechy i Podkamień. Pewien włościanin z Wołuch postradał życie, przygnieciony powalonym przez burzę drzewem. Zarządzono dokładną likwidację szkody rolników.

Skutkiem szalonej burzy w dniu 9 b. m. runęło w gminie Krasówka, pow. tarnopolskiego, 27 domów mieszkalnych, a w gminie Dyczków 8. Przemem jedno dziecko zostało zabite a jedna kobieta raniona. Również na folwarku p. Witolda Ostrowskiego w Krasówce zostały obalone wszystkie budynki mieszkalne i gospodarskie, przeżeciem zostało zabitych 6 koni i 36 sztuk owiec. Las na przestrzeni 40 morgów w Krasówce znacznie uszkodzony. Szkody otaksowano na 51.035 zł.

W powiecie mościskim dnia 10 b. m. rano, burza gradowa zniszczyła do szczytu ozime i jare plony, a nawet ziemniaki i kapusty w gminach: Bolanowice, Tomanowice, Lutków, Hanukowice, Myślątce, Krynowice, Czystki, Pakość, Strzelczyńska, Buchowice, Zakościele, Rządkiwice, Mościska, Zawada, Laszki gościńcowe, Rudniki, Sułkowszczyzna, Hodynie, Sokola i Arłamowska Wola. Burza powaliła wiele starych drzew; w Mościskach powybił grad mnóstwo szych.

Gradobiciem nawiedzone zostały także gminy powiatu nadwórniańskiego: Przerósł, Hołosków, Hawryłówka i Kamienna, oraz gminy pow. pilznieńskiego, Machowa. Wszędzie zarządzono likwidację szkody.

— **Jubileusz pułku ułanów nr. 1**, o którym kilkakrotnie wspominaliśmy, obchodzony był w niedzielę w Krakowie, gdzie pułk ten stoi właśnie załogą. O godzinie 9 rano pułk wyruszył na Błonie pod dowództwem pułkownika hr. Nostitza. Pułk w pełnych mundurach z liśmi dębowymi za ułankami ustawił się frontem do trzech namiotów; w jednym z nich miała się odbyć Msza św., dwa inne wzniesione były dla generałów i dam. Przed rozpoczęciem Mszy św. nadjechał w świątynnym orszaku generałów i sztabu JE. komendant korpusu fmp. Krieghammer, objechał pułk, na którego prawem skrzydle stali dywizyoner gen. bar. Wersebe, oraz brygadier gen. bar. Mertens; komendant korpusu odebrał raport od pułkownika. Mszę św. odprawił proboszcz wojskowy ks. Porth ze Lwowa w asystencji ks. Kirchnera, proboszcza wojskowego z Krakowa. Około ołtarza stali oficerowie i podoficerowie, którzy w pułku służyli. Między ostatnimi znajdowali się odznaczeni medalami za waleczność. Tutaj też na koniach ustawili się wachmistrze, przybrani w mundury, jakie pułk nosił w latach 1791, 1809, 1840, 1859, 1866 i 1891. Na Mszę św. przybyła bardzo licznie powozami i pieszo publiczność krakowska, p. delegat Kuczkowski z urzędnikami starostwa: hr. Starzeńskim, drem Górskim i p. Biesiadeckim. W zastępstwie prezydenta miasta przybył p. wiceprezydent Friedlein. Po Mszy św. odbyła się defilada pułku, poczem powrócił on do koszar.

Po południu o godzinie 1½ odbyło się w miejscowości Myto-Kuźnia przeszkakiwanie przeszkód. Popisywali się oficerowie na koniach służbowych i przesadzali przeszkody w spokojnym myśliwskim galopie. Sędziów obowiązki pełnili: komendant korpusu JE. Krieghammer, inspektor kawalerji bar. Gemmingen, generał-major bar. Wersebe i generał-major Mertens. Nagrodę: srebrny kałamarz zdobył porucznik bar. Widersperg. W drugim popisie na własnych koniach wzięli udział oficerowie i kadeci pułku. Na zgłoszonych 23 koni stanęło do popisu tylko 13. Pierwszą nagrodę mały srebrny zegarek otrzymał rotmistrz Igally, drugą, sre-

brną statuetkę porucznik bar. Bronn, trzecią, srebrną puszkę na tytoń porucznik Trenkwald.

Wieczorem odbył się uroczysty obiad w sali hotelu Saskiego. W obiedzie wzięli udział obecni i byli oficerowie pułku, którzy licznie na uroczystości przybyli, między nimi były pułkownik, ojciec obecnego, hr. Nostitz, generałowie i zaproszeni goście, p. delegat Kuczkowski i p. wiceprezydent Friedlein. Do stołu zasiadli także pp. posłowie: Popowski i Tomisław Rozwadowski; służyli oni obaj w I pułku ułanów. Pułkownik, hr. Nostitz, wniósł pierwszy toast na cześć Najj. Pana, drugi na cześć Najd. Arcyksięcia Albrechta, trzeci na cześć przybyłego ze Lwowa ks. Windischgraetza. Dalsze toasty wznoszono na cześć JE. Krieghammera, na cześć pułku i jego komendanta i t. d. Na tem zakończyła się uroczystość.

W piątek odbyła się uczta w Koberzynie dla żołnierzy i podoficerów pułku. Po pięknej przemowie p. pułkownika rozdano 33 zegarków podoficerom i żołnierzom w nagrodę za nieskazitelną służbę.

Historja wojenna pułku ułanów nr. 1 rozpoczyna się udziałem w kampanii włoskiej 1795 r. starciem ułanów pod Vado; wtedy to rotmistrz Brochowski rzuca się na silnie napierającego nieprzyjaciela i wykonywa atak tak świetnie, że nieprzyjaciel ustąpił i pozwolił zająć piechocie wskazany punkt. W tej kampanii jaśnieją nazwiska ułanów i oficerów Polaków, okrywających chwałą pułk. Raporta dowódców z tego czasu przepiękne są pochwałami dla pułku; wspomina też jest zaszczytnie nazwisko rotmistrza hr. Miera. Dnia 27 czerwca r. 1800 ułan tego pułku przebił lancą sławnego Latoura d'Auvergne, „pierwszego grenadyera“ Francji. Lanca ta wraz z chorogwą znajduje się przechowana w muzeum w Paryżu. Z tego czasu też zapisuje kronika wielkie poświęcenie i przywiązanie żołnierzy do oficerów; i tak dnia 18 grudnia r. 1800 przy rekognoskowaniu w okolicy Norymbergii ułani Stefan Piotrow i Wojciech Stepanek odbili nieprzyjacielowi, z narażeniem własnego życia, umierającego już podpułkownika Brochowskiego. Dnia 2 lipca, po upadku Napoleona, pułk był w obozie pod Neuf Chateau, a 16 lipca wszedł do Paryża. Tam w stolicy Francji przegląd odbył Cesarz Franciszek. W roku 1843 pułk należał do garnizonu wiedeńskiego, a ówczesny Najd. Arcyksiążę Franciszek, obecnie panujący Monarcha, służył w tym pułku, celem poznania służby kawalerskiej. Cały wyrzutunek, jaki wówczas Monarcha nosił, otrzymał pułk na pamiątkę, a bywa on przechowany u kądźorazowego komendanta pułku. Podczas kampanii we Włoszech roku 1859 znow pułk zapisuje czyny bohaterskiej waleczności. I tak przytoczyć trzeba piękny rys polskiego żołnierza: oddział ułanów, pod komendą porucznika Lehmana, zasłaniał odwrót dwóch kompanij pieszych. Wtem pada koń Lehmana, trafiony jedną z kul armatnich, które ułanów obсыпывano. Lehman zwraca się do ułanów o podanie konia, a wtedy wśród gradu kul razem z innymi podbiega ułan Jaśko Gerusz i woła: „Panie poruczniku, bierzcie mego, on najlepszy z cugu!“ Otrzymał za to Gerusz srebrny medal. Przyszedł rok 1866 i tu pięknie zapisał się pułk. W Rajsku, pod Krakowem stał 5 szwadron pułku dla strzeżenia granicy. Dnia 27 czerwca około godziny 5 rano otrzymał szwadron wiadomość z forpoczty, od porucznika hr. Chołoniewskiego, że pruska piechota i kawalerja, przeprawiwszy się pod Pławami przez Wisłę, ciągną ku Oświęcimowi. Rotmistrz, bar. Lehman, wyruszył z szwadronem wprost do Oświęcimia. Zaraz za Rajskiem przyłączył się do nich bar. Bertolletti z 2 oddziałami. Wkrótce potem ukazały się na skraju lasu, ciągnącego się wzdłuż kolei, 3 pruskie szwadrony, które zaraz sformowały front, a piechota pruska rozpoczęła ogień. Rotmistrz Lehman sformował szwadron do frontu, a rotmistrza bar. Bertolletti z 2 oddziałami zostawił w rezerwie. Za chwilę otrzymał Lehman wiadomość, że w lasu widać jeszcze dwa szwadrony pruskie. „Teraz już wszystko jedno, rzekł rotmistrz, musimy atakować!“ Przemówił do szwadronu krótko, wniósł okrzyk na cześć Cesarza i wydał rozkaz do ataku. Jak huragan ruszyli ułani do ataku: rotmistrz Lehman ciął pałaszem pruskiego komendanta, lecz padł zaraz, przebity lancą. Wtedy Prusacy wyszli z lasu i otoczyli pierścieniem garstkę ułanów. Przebiła się ona dzielnie przez szeregi pruskie i sformowała się opodal w oblężeniu nieprzyjaciela gotowa na śmierć. Prusacy nie śmieli na nią nacierać i stali w dalszym ciągu bitwy bezczynnie. Rotmistrz bar. Lehman odznaczony został (po śmierci) krzyżem orderu Maryi Teresy.

— **Królem kurkowym** krakowskiego Towarzystwa strzeleckiego został ogłoszony p. Stanisław Tomkiewicz, artysta-malarz; marszałkami pp. Miłaszewski i Dobrzański.

— **Wspaniałą ofiarę** — pisze Czas — otrzymał komitet parafialny kościoła N. Panny Maryi od tych, których ręka i serce zawsze się otwiera dla wszelkich potrzeb miasta Krakowa. Na restaurację kościoła ofiarowali hrabina Adamowa Potocka i hr. Andrzej Potocki 4.000 zł. Datek ten hojny napełnia wdzięcznością głęboką wszystkich, którym ta sprawa jest drogą i leży na sercu. W pierwszym rządzie komitet

parafialny serdecznie względem dobrodziejów czuje się zobowiązany, ponieważ po bardzo kłopotliwych miesiącach śmieje teraz roboty będzie mógł naprzód posuwać. Prócz tego osoba niepragnąca być wymienioną, złożyła tymczasową ofiarę w kwocie 300 zł.

— **Ważny wynalazek.** Rodak nasz, inżynier krakowskiej dyrekcyi kolei Państwowej, p. Stanisław Herschthal, uzyskał patent na wynalazek swój, tak zwany „aparatus bezpieczeństwa“. Jakkolwiek w ustroju dróg żelaznych zdziałano dotąd dość wiele i osiągnięto poważne rezultaty w kwestyi zapobiegania wypadkom, jednak moment ruchu kolejowego, a mianowicie ciągłe kontrolowanie z sąsiednich stacyi pociągów na torze się poruszających, wymagało jeszcze uzupełnienia. Wynalazek inżyniera Herschthala umożliwia w sposób łatwy i zrozumiały organom kolejowemu kontrolowanie i powzięcie wiadomości w każdej chwili o wszystkich pociągach, na torze się poruszających, lub w odpoczynku pozostających, tak, że w każdym czasie zarówno ze stacyi, z której pociąg wyruszył, jak i na stacyi, do której pociąg zmierza, oraz w biurach centralnych na pewno wiedzieć będzie można, przy którym kilometrze drogi pociąg, w ruchu będący, się znajduje i czy na przeszkodę w ruchu swym nie natrafił. W ten sam sposób będzie można przepisana chyżość pociągu, w ruchu na torze będącego, kontrolować, zaś zderzenie dwóch pociągów, jadących bądź w tym samym, bądź w przeciwnym kierunku, uczynić niemożliwym. Patentowany wynalazek p. Herschthala, o ile okaże się praktycznym w użyciu, uczyni jazdę kolejową bezpieczną i usunie dość jeszcze wysoki procent wypadków.

— **Tunel podmorski.** Brzegi Szwecyi mają być wkrótce połączone z brzegami duńskimi tunelem podmorskim. Ciągnąć się on ma pomiędzy miastami Helsingborg w Szwecyi i po drugiej stronie Sundu, położonego w Danii, Elsinore. Długość tunelu będzie wynosiła 4 kilometry, koszt budowy razem z przechodzącą przez tunel drogą żelazną wyniesie 18,000,000 franków. Plany sporządził inżynier Silequist.

— **Kopalnia dyamentów.** Z Port of Spain, w Gyanie angielskiej, donoszą, iż pewien właściciel kopalni złota znalazł niesłychanie bogatą kopalnię brylantów. Po wykopaniu 638 klejnotów, właściciel kopalni wysłał je do Londynu, o ocenienie kamieni. Rzeczoznawcy orzekli, iż z nadesłanych egzemplarzy 5 kamieni nie ma żadnej wartości, reszta zaś, t. j. 633 okazów, jest brylantami najczystszej wody i ogromnej ceny. Szcześliwy znalazca zabiera się obecnie do systematycznego eksploataowania znalezionych bogactw, utworzył nawet w tym celu syndykat kapitalistów. Odkrycie sprawiło niezmiernie wrażenie na mieszkańcach Gyanu angielskiej. Jak niegdyś gorączka złota do Kalifornii, tak obecnie gorączka brylantów pociąga setki poszukiwaczy do Gyanu.

— **Nieustająca wystawa** zjednoczonego Towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych, przy placu św. Ducha l. 10 I. piętro, otwartą jest codziennie od godziny 10 rano do 4 po południu. Wstęp od osoby kosztuje w niedzielę 15 ct., w dni powszednie 30 ct. Dla członków wstęp wolny.

Notatki literacko-artystyczne.

Z teatru. „Kuryer cara“, wielkie bardzo widowisko czy... dziwowisko sceniczne — przeróbka z powieści J. Verne'a p. t.: „Michel Strogoff“, dokonana przez p. Adolfa Walewskiego, usuwa się z pod krytycznej oceny. Jest to szereg obrazów, w dość luźnym pozostających z sobą związku, które tylko chyba przy niezwykłym przepychu dekoracyjnym mogłyby wywrzeć pewne wrażenie. Wystawa wczorajszego „wielkiego widowiska“, była wprawdzie bardzo przyzwoita, ale taką przecie być nie mogła, by olśniewając widza przepychem strojów i dekoracyi, ściągnęła na nie wyjąca jego uwagę. Sceny zbiorowe, jak n. p. jarmark w Niżnim Nowgorodzie, wymagają przytem wielkiej — meiningeńskiej — wprawy licznego personalu, w przedstawianiu tego rodzaju ludowych zbiegowsk. Każdy ruch, każdy gest, każdy krzyk, musi tu być naprzód obmyślany i przypaść w czas, jak w operowym chórze... Inaczej będzie to beładny tłum i ogłuszający wrzask, wśród którego widz nie dosłyszy nawet tego, co mu jest koniecznym do jakiegoś takiego powiązania treści. Stało się to wczoraj. Wśród wrzawy utonąła nawet i ta szepcząca osnowa powieści Verne'a, która za uprzejmem pośrednictwem p. Walewskiego, miała się dostać do uszu widza. Nad zgiełkiem podniesionym na scenie przez tłum chórzystek i statystów, panowało tylko chwilami donośny głos jakiegoś niezadowolonego pana z galerji: „Proszę szanować!“ — co się odnosiło oczywiście nie do „Kuryera cara“, ale do widzów w pierwszych rzędach balkonów, którzy żądnemu wielkiego widowiska, zakrywali scenę.

Oprócz p. Zawadzkiego, którego dźwięczny organ zdołał od czasu do czasu przeniknąć gwar

piskliwy, musieliśmy się co do innych artystów zadawała mimiką... Widzieliśmy tedy jak rozmawiali z sobą i śmieli się p. Feldman z p. Walewskim, widzieliśmy także panią Nowakowską widocznie przebraną za cygankę a patrzącą bardzo czule i prawdopodobnie, „miodopłytnie“ mówiącą do pana Hierowskiego, który miał straszne oczy i poszarpaną koszulę jak na tatarskiego spiskowca przystało. Widzieliśmy dalej, jak tańczono z zacieciem „Kozaka“; jak klękała i rozpaczała pani Kwiecińska, poczem p. Zawadzki zabrał ją z sobą na parowiec z napisem, nadającym koloryt miejscowy... *Kaukaz!* Potem znowu byliśmy wśród szczytów uralskich w czasie burzy, gdzie strzelano do niedźwiedzia, który o mało nie pożarł pani Kwiecińskiej — za kulisami, — równocześnie panowie Feldman i Walewski mieli wielki kłopot z dwoma kołami i koniem, którego zabił — także za kulisami — p. Zawadzki. Posługując się wspomnieniami powieści, domyśliłiśmy się, że p. Zawadzki to „kuryer cara“ wysłany do Irkucka, aby przeszkodził spiskowi uknutemu przez Ogarewa, którego także z wyrazu oczu i twarzy domyśliłiśmy się w p. Hierowskim. W powieści Verne'a Ogarew nie dopiął ostatecznie celu. Wspaniałomyślniejszy autor przeróbki obdarzył Syberję wolnością, wywalczoną przez Ogarewa, który przejechał się balonem i spaliwszy Irkuck, ginie lecz zwycięża...

W szóstym obrazie widowiska mamy jeszcze „Taniec fantastyczny“. Fantastyczny... ani słowa! trzeba mieć rzeczywiście bogatą fantazyę dla ocenienia tego choreograficznego popisu „ośmiu pań“ z *corp de ballet!* Na pierwszy rzut oka na balet to nie wygląda... Ale czegoż nie dokaże bogata wyobraźnia Verne'a, uscenizowana przez pana Walewskiego i dobra wola widza. Dobry woli w tym wypadku trzeba bardzo dużo nie tylko w ocenieniu naszego baletu, ale i lokalnych strojów rozmaitych Czerkiesów, Kirgizów, Kozaków, Kacapów, Turków i innych niezliczonych nacji. Dowolność w tym kierunku także fantastyczna...

Co rzeczywiście jest ładne, to muzyka układu p. Słomkowskiego. W czasie jarmarku w Niżnim Nowgorodzie prawdziwą przyjemność robiła widzom p. Kasprowicze ślicznym odspiewaniem arii „Krasnyj Sarafan“. Choćby już dla tej muzyki i śpiewu warto pójść oglądać „wielkie widowisko“, które wymaga przede wszystkim dokładniejszego wystudowania scen zbiorowych i rańszej reżyserji.

Jubileusz Józefa Keniga. Zanotowaliśmy już przed kilku dniami, że świat literacki i dziennikarski w Warszawie obchodzić będzie niebawem półwiekowy jubileusz pracy najstarszego towarzysza zawodu dziennikarskiego, Józefa Keniga, dzisiaj głównego współpracownika warszawskiego *Stowa*.

Przed laty pięćdziesięciu, w r. 1841, pojawiło się w Warszawie pismo miesięczne: *Nadwiślanin*, pod redakcyą Seweryna Fileborna. Do grona młodych wówczas współpracowników obok Romana Zmorskiego, Bógdana Dziekońskiego, Teofila Lenartowicza, Waclawa Szynarskiego i innych, należał także Józef Kenig, wówczas 21-letni młodzieniec, który zaprezentował się czytającej publiczności rozprawą p. t.: „Sztuka i artyści“, umieszczoną w *Nadwiślaninie*. Równocześnie wstąpił Kenig do redakcyi *Gazety Warszawskiej*, będącej wówczas pod kierownictwem Lesznowskiego, gdzie wydrukował szereg artykułów „O dandyzmie w Warszawie“, które na młodego pracownika pióra zwróciły powszechną uwagę. Zaczęto się młodym dziennikarzem interesować i dano mu pole do właściwego użytkowania talentu i pracy. Jakoż wkrótce został Kenig stałym współpracownikiem *Gazety Warszawskiej*, w której obok artykułów treści politycznej, pomieszczał także rozprawy z dziedziny sztuk pięknych, krytyki literackie, teatralne i t. d. Artykuły te, pełne trafnej obserwacyi, okazujące znaczny kierunek myśli i wyższe poglądy na sztukę i jej przeznaczenie, zjednały młodemu wówczas Kenigowi od razu wybitne wśród prasy warszawskiej i w społeczeństwie samem stanowisko. Pisane gorącym sercem, z głębokim przekonaniem i dobrą wiarą, robiły też zawsze wrażenie na ogół czytający, a najlepszym tego dowodem jest, że wiele artykułów Keniga do dziś dnia pozostało w pamięci współczesnych. Literaci młodzi, lub zajmujący się ruchem literackim ówczesnym, pamiętają recenzje Keniga o „Barbarze“ Odyńca, o występach Adelajdy Ristori, słynnej heroiny tragicznej, o malarzach warszawskich i t. p.

Po śmierci Lesznowskiego, w r. 1859, objął Kenig naczelną redakcyę *Gazety Warszawskiej* i prowadził ją przez lat trzydzieści — do r. 1889, w którym to roku przeniósł się do *Stowa*. Równocześnie zasilą Kenig obecnie *Tygodnik ilustrowany* znakomitemi artykułami treści politycznej, społecznej i ekonomicznej. Wszystkich prac, na które złożyło się pół wieku życia pracowitego, oczywiście wymienić nie podobna: dzień każdy w tym okresie życia Keniga przyniósł ogłowi czytającemu coś dobrego, zacnego, pożytecznego.

Obok żmudnej pracy dziennikarskiej, poświęcał Kenig pióro swe także tłumaczeniom utworów dramatycznych: wspomnieć tu należy, że przyswoił scenie polskiej kilka komedji Augiera, Hahna, Jerzego Sanda i t. p.

Do tej pory czerstwy i świeży, mimocię-
żaru 71 lat wieku, może Kenig śmiało do sie-
bie wziąć słowa Krasińskiego, że ma starość,
„młodszą od niejednej młodości“ — a rzadką
w tym zawodzie, w którym dzień każdy to
walka, a niejednokrotnie ciężka walka.... Wy-
chodzący z niej zwycięsko i z chwałą jubilat,
pochodzi ze starej hanowerskiej rodziny, która
oddawna przesiadła się była w Poznańskie.
Dziad Keniga nabył tam swego czasu dobra
ziemskie i przejął się duchem nowej swej oj-
czyzny. Ojciec Keniga urodzony na polskiej zie-
mi, pojął za żonę Józefę Romanowską i prze-
niósł się do Księstwa Warszawskiego, gdzie o-
trzymał posadę kontrolora skarbowego i osiadł
w Płocku. Tutaj dnia 20 lutego 1820 przyszedł
na świat Józef Kenig. Wkrótce odumarł go oj-
ciec, a rodzina zabrała Józefa do Krakowa,
gdzie ukończył gimnazjum św. Anny i kursa
filozoficzne. W roku 1838 powrócił do Warsza-
wy i stał się tam osiedlił, a rzuciwszy zamiar
pierwotnego słuchania medycyny, poświęcił się
służbie publicystycznej, którą do tej chwili
spełnia zaszczytnie. Cała działalność jego świad-
czy, że za młodu przejęty szlachetnymi idea-
mi, obdarzony umysłem wyższym i samodziel-
nym, starał się krzewić zacne kierunki myśli,
pokrzepiać i podnosić serca. Nie był nigdy
kompilatorem lub pobieżnym przetwarzaczem
myśli cudzych, lecz badał sumiennie, co z tych
myśli i prądów naszemu społeczeństwu podać
można i umiał je zawsze podać tak, że wię-
kszości czytających pewno na pożytek wyszły.

Wkrótce, podobno jeszcze w miesiącu bie-
żącym uczei świat dziennikarski, literacki i ar-
tystyczny w Warszawie, a także i szersze koła
towarzyskie z tym światem związane, jubileusz
zasłużonego męża, najstarszego dziś wiekiem
towarzysza znaku publicystycznego. Zamieszca-
jąc z okazji tego niezwykłego wdziejach dzien-
nikarstwa jubileuszu wzmiankę niniejszą, są-
dzimy, że nie możemy jej zakończyć lepiej, jak
z głębi serca płynącym życzeniem, ażeby
piękna postać jubilata jak najdłużej jeszcze
przyswiecała młodszym pracownikom zawodu
swym żywym, pełnym energii i męskiej sta-
łości przykładem, jak obowiązki ciężkie, a nie
zawsze wdzięczne, wytrwale, z godnością, z
chwałą dla siebie, a na pożytek i chwałę spo-
łeczeństwa spełniać należy.

Panna Natalia Janotha nie przestaje
zachwycać Londynu mistrzowską grą swoją.
Koncerty jej oceniane przychylnie najpoważniej-
si krytycy, a jakie miewają powodzenie, jak
zwracają powszechną uwagę na znamienitą pia-
nistkę, dowodzi między innymi interwiewowanie
jej przez reporterów *Pall Mall Gazette*. Ob-
szerniejszy w tym dzienniku artykuł (z dnia
19 maja b. r.) przytacza rozmowę panny Ja-
nothówniej o muzyce angielskiej, o stosunkach
artystki bardzo ścisłych z poetą Tennyson'em i
jego żoną, o gorącym jej patryotyzmie i wiel-
kiej pobożności, jednajęcej jej ogólne wśród spo-
łeczności angielskiej poszanowanie. Podobieństwo
artystki, zdjęte z fotografii, dopełnia tę obser-
wację wzmiankę, zatytułowaną: *Mlle Janotha
at home*.

„Tygodnika Ekonomicznego“ numer
24 zawiera: 1. Głos w sprawie budowy kolei
przez Brzeżańszczyznę (Teofil Merunowicz). 2.
Gospodarstwo mleczne w Niemczech. (Bole-
sław Lewicki). 3. Bank włościański w likwida-
cji (Tadeusz Łopuszański). 4. Wiadomości
handlowe (dr. Miriewicz). 5. Ogłoszenia.

GOSPODARSTWO I HANDEL

Targ zbożowy. *)

Dnia 16 czerwca 1891.

Lwów, pszenica 9— do 10-40, żyto
7— do 7-30, jęczmień 7— do 7-30, owies
7-50 do 7-80, rzepak 12— do 13-50, groch
— do —, wyka — do —, lnianka
— do —, koniczyna czerwona 42— do
52—, biała — do —, szwedzka —

Tarnopol, pszenica 9— do 10—, żyto
6-80 do 7—, jęczmień 6— do 6-75, owies
7— do 7-25, groch 6— do 10—, wyka —
do —, rzepak 12— do 13—, lnianka —
do —, koniczyna czerwona 41— do 48—,
biała — do —, szwedzka — do —.

Podwoleczyska, pszenica 9— do 9-85,
żyto 6-75 do 6-90, jęczmień 5-75 do 6-50, owies
6-40 do 6-75, groch 6— do 10-50, wyka —
do —, rzepak 12— do 13—, lnianka —
do —, koniczyna czerwona 41— do 47—,
biała — do —, szwedzka — do —.

Jarosław, pszenica 9-50 do 11—, żyto
7— do 7-50, jęczmień 6-25 do 7-25, owies
7-50 do 8—, groch 6-30 do 9-75, wyka —
do —, rzepak 12-25 do 13-60, lnianka —
do —, koniczyna czerwona 42— do 52—,
biała — do —, szwedzka — do —.

Wszystko za 100 kilo netto bez worka.

*) Przedruk wzbroniony.

Chmiel — do — zł. za 56 kilo,
loco Lwów, nominalnie.

Okowita gotowa za 10.000 litr. pr.
loco Lwów 18— do 19-50 zł.

Uspodobienie spokojne. Ceny więcej no-
minalne. Rezerwa w handlu.

Kolej Karola Ludwika. Według spraw-
zdania, przedłożonego na ostatnim walnym
zebraniu akcjonaryuszów, kolej Karola Ludwika
posiada lokomotyw 174, tendrów 172, wozów
osobowych 345, ciężarowych 3598, sztro-
wych 160.

W sprawozdaniu zarządu znajduje się
smutna dla leśnictwa naszego kraju uwaga, że
„ciągły popyt zachodniej Europy za galicyjskie-
mi progami dębowymi byłby umożliwił większy
wzrost rucho, gdyby wskutek ukończonego wy-
cięcia wielkich kompleksów lasowych rozwój
ten nie natrafił na tamę“. Progresywnie z u-
bytkiem drzewa w kraju wzmaga się ruch
węglu.

Wiedeń, 15 czerwca. (*Telegram Gazety
Lwowskiej*).

Na wczorajszy targ przypędzono bydła
rzeźnego 4092 sztuk opasowego, — z paszy
i 914 sztuk chudego.

Razem 4996 sztuk.

Pomiędzy temi z Galicji przypędzono
2173 sztuk opasowych, — sztuk z paszy i
187 sztuk chudych, z Bukowiny 40 sztuk
bydła opasowego.

Ogółem przypędzono o 270 sztuk więcej
niż zeszłego tygodnia, a z samej Galicji
316 sztuk więcej.

Popyt był ożywiony.

Ceny towaru przedniego w porównaniu
z zeszłym tygodniem nie zmieniły się.

Nie sprzedano 90 sztuk.

Płacono: galicyjsko-bukowiń-
skie woły opasowe po 51 zł. — ct. do 56
zł. — ct., za towar przedni po 57 zł. — ct.
do 60 zł. — ct.; wyjątkowo po 61 zł. — ct.
do — zł. — ct.; węgierskie woły opa-
sowe po 52 zł. — ct. do 56 zł. — ct., za
towar przedni po 57 zł. — ct. do 60 zł. —
ct.; wyjątkowo po 61 zł. — ct. do 63 zł.
— ct.; z innych krajów koronnych
woły opasowe po 53 zł. — ct. do 57 zł. —
ct., za towar przedni po 58 zł. — ct. do
62 zł. — ct., wyjątkowo po 63 zł. — ct. do
— zł. — ct.; krowy po 21 zł. — ct. do 32
zł. — ct.; stadniki po 23 zł. — ct. do 36
zł. — ct.; bawoły po 18 zł. — ct. do 26
zł. — ct. za 100 kg. żywej wagi.

Bydło chude po 21 do 105 zł. za sztukę.

OSTATNIA POCZTA

Ankieta gminna, obradująca w Wydziale
krajowym zakończyła dzisiaj dyskusję nad
reformą gminną, w sprawie wykonywania poli-
ciji miejscowej w gminach wiejskich. Dzia-
nia o godzinie 6tej wieczorem odbędzie
ankieta dyskusyjna w sprawie organizacji sądów
w gminach wiejskich dla przekroczeń przeciw
ustawom i przepisom w zakresie policji miej-
scowej.

Wedle informacji *Pester Lloyd*a, pod-
czas ostatniego pobytu węgierskiego ministra
skarbu w Wiedniu poruszona została i omó-
wiona z p. Ministrem dr. Steinbachem sprawa
uregulowania waluty a konferencya ta
posunęła znacznie naprzód ową sprawę. Wia-
domość powyższą potwierdza także ministe-
ryalny *Nemzet*.

Cała prasa peszteńska wyraża się z
uznaniem o lojalnym i umiarkowanym pro-
gramie zawiązanego w Peszcie „stronnictwa
narodowo-demokratycznego robotników węg-
ierskich“. Program ten zamyka się w nastę-
pujących słowach przewodźcy Dorvasa: „My
jako prawdziwi robotnicy nie możemy przy-
jąć przewrotnych nauk socjalizmu, który po-
wiada, że ucziwie zarobiony kawałek chleba,
musi być podzielony z leniwcem i próżnia-
kiem. Zadaniem naszym jest: strzedz interes-
sów warstwy rzetelnie pracującej, domagać
się równouprawnienia i dążyć do polepszenia
bytu w granicach ustaw. Od pozornych de-
mokratów i socyalistów musimy się uwolnić.
Co oni zepsuli, musimy naprawić“.

Berliński urzędowy *Reichsanzeiger* do-
nosi, że naczelny prezes W. Ks. Poznańskiego
baron Wilamowicz-Möllendorff z Poznania za-
mianowany został zastępcą przewodniczącego
komisji kolonizacyjnej na Prusy Zachodnie i
W. K. Poznańskie.

W tych dniach odbędzie się w Berlinie
posiedzenie komisji dla obrony kraju, której
prezsem po śmierci hr. Moltkego został
mianowany książę Albert Pruski. Komisya

zajmie się przedewszystkiem sprawą obwaro-
wania Helgolandu.

Z Warszawy donoszą prywatną drogą,
iż w Zegrzu nad Narwią, oddalonym o dwie
mile od Warszawy, rząd zabrał się do budo-
wania fortecy pierwszej klasy. Roboty rozło-
żone są na lat dwanaście, i jak dotąd, ani
jednego Polaka nie dopuszczono, czy to
w charakterze przedsiębiorcy, lub też robo-
тника. Kilka tysięcy kacapów sprowadzono
z głębi Rosyi, a zarząd techniczny składa
się z samych oficerów inżynieryi i sztabu
generalnego.

Szefem sztabu generalnego w Kownie,
które to miasto stało się w ostatnich latach
jedną ogromną zbrojownią, został mianowany
generał-major Stawrowski. Zdaniem kores-
pondenta petersburskiego *Kölnische Zeitung*,
nominacya ta dowodzi, jakie znaczenie mili-
tarne przypisują Kownu ze strony rossyjskiej,
Stawrowski bowiem uchodzi za jednego
z najzdolniejszych oficerów sztabu general-
nego. Odznaczył się on tak w ostatniej kam-
panii tureckiej, którą odbył częściowo w szta-
bie generała Hurki, iż otrzymał order św.
Jerzego.

Niebawem sąd wojenny w Sofii za-
cznie rozpoznawać sprawę o morderstwo mi-
nistra skarbu Belczewa. Jako obwinieni sta-
ną: b. prezes ministrów Karawełow, b. mi-
nister sprawiedliwości Poroszakow, doktor
medycyny Molow i kupiec tytoniu Lenawcow.
Cięży na nich zarzut morderstwa, usiłowane-
go morderstwa i knowania zamachu stanu.
Nadto około 20tu będzie pociągniętych za
niezawiniadomienie władzy o wiadomych im
przygotowaniach spiskowców. Wszystkim ob-
żalowanym służy jeszcze prawo odwołania
się do izby kasacyjnej z protestem o niekom-
petencji sądu.

Belgradzki *Odjek*, pisząc w artykule in-
spirowanym o serbsko-bułgarskich stosunkach,
zaznacza, iż głównym zadaniem rządu serb-
skiego jest usuwać następstwa nieszczęsnej
polityki, która zasiała nienawiść pomiędzy
dwoma sąsiednimi narodami i ostatecznie
doprowadziła do klęsk pod Sliwnicą. Serbia
przekształca się wewnątrz, potrzebuje za-
tem pokoju i dobrych stosunków z sąsiadami.
Rząd serbski umacnia pospiesznie Piroć
i Zajczar.

Generał serbski Horwatowicz, miał się
odezwać, jak telegrafują do *Fremdenblatt*u,
w te słowa do jednego z redaktorów w Pe-
szcie: Rząd serbski jest zdeklarowanym przy-
jacielem Rosyi, i ani myśli o zawarciu trak-
tatu handlowego z Austryą.

W. Porta rozporządziła, aby w Starej
Serbii każda gmina chrześcijańska wybrała o-
śmiu stróżów bezpieczeństwa, którzy jako
zbrojna policya miejscowa mają czuwać nad
bezpieczeństwem gminy, i organizować opór
przeciw zbrojekom napadom Arnautów.

Według doniesień z Paryża, p. Freyci-
net, prezes gabinetu, powraca do Paryża w
dniu 22 b. m. a 24 daje ucztę dla członków
ciała dyplomatycznego.

Chory ks. biskup Freppel ma się zna-
cznie lepiej.

Piekarze paryscy zapowiedzieli przez
swych delegatów w radzie miejskiej, że je-
żeli biuro pośredniczące w pracy dla pomo-
cników nie zostanie do czwartku zniesione,
to od piątku rozpoczną generalne bezrobocie.

Lord Salisbury przedstawiając parla-
mentowi traktat portugalsko-angielski, za-
twierdzone już przez Kortezy w Lizbonie,
oświadczył, że wprawdzie Portugalia zyskuje
ku północy większe obszary, ale za to nie
ulega wątpliwości, że obszary angielskie mogą
być zamieszkałe przez Europejczyków, gdy
ziemie portugalskie mogą być wyzyskiwane
tylko przez krajowców. Natomiast przyznał
lord Salisbury, że Portugalczycy mają prawo
do lewego i prawego pobraża rzeki Zambesi
pomiedzy Zumbo a Tete, ponieważ ziemie te
dawno już zabrali.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 16 czerwca. Najjaśniej-
szy Pan zwiedził dzisiaj atelier Nottera
a następnie wystawę afrykańską dr.
Holuba.

Wiedeń, 16 czerwca. Najdostoj-
niejszy Arcyksiążę Franciszek Ferdynand
d'Este rozpoczął wczoraj dłuższy
urlop, i udał się na razie do swych
posiadłości w Czechach.

Wiedeń, 16 czerwca. Prezydent
Izby deputowanych JE. dr. Smolka u-
daje się w dniu 24 b. m. na kurację
do Gastein.

Wiedeń, 16 czerwca. Książę
Ferdynand bułgarski przybył tu onegdaj
przed południem.

Wiedeń, 16 czerwca. Posiedze-
nie Izby deputowanych. P. Minister
skarbu wniósł projekt ustawy o prze-
dłużeniu prowizoryum budżetowego po
koniec lipca.

P. Minister obrony krajowej odpo-
wiadając na interpelację dep. Heilsber-
ga oświadczył, iż skoro tylko otrzy-
mał urzędowe informacje o wybrykach
żołnierzy na dworcu kolejowym w Bruck,
wezwał właściwą komendę korpusną,
aby zarządziła sądowe dochodzenie. Zar-
ząd wojskowy pragnie gorąco, aby lu-
dność cywilna i wojskowa zawsze i
wszędzie żyła ze sobą w najlepszych
stosunkach.

Izba przystępuje do rozpraw ogól-
nych nad preliminarzem państwowym.
Do głosu za budżetem zapisani pp :
Jaworski, Menger, Schuklie, Karol
książę Schwarzenberg, Pichler, Szcze-
panowski, Ebenhoch, Fournier, Ro-
mańczuk, Wurmbbrand, Dipauli, dr.
Plener, Palffy, Madejski; przeciw:
Gregr, Ciani, Hofman, Wellenhof, Kaizl,
Liechtenstein, Zaczek, Lienbacher, Stein-
wender, Neria, Herold, Kattenegger,
Engel, hr. Kaunitz.

Pierwszy zabrał głos dr. Gregr.
Oświadczył on, iż prawnopaństwowe i
narodowe kwestye są nerwami całego
nowoczesnego życia. Mowca zapowiada,
że wygłosi mowę polityczną. Stron-
nictwo mowcy, po za którym stoi naród
czeski jest narodem, gotowem popie-
rać każdą partye, mającą na oku ideały
narodowościowe.

Naród czeski będzie zawsze wal-
czył przeciw lewicy niemieckiej, która
poleca ugodę, uważając ją za środek
dla osiągnięcia panowania. Stronictwo
mowcy jest bezwarunkowo autonomi-
styczne i stojące niewzruszenie przy
czeskiem prawie państwowem, jest ono
wreszcie stronictwem miłującym wol-
ność lecz nie na sposób liberalizmu
niemieckiego, które tylko dyskredytuje
liberalnych Niemców. Mowca broni
swego stronictwa przed zarzutem ja-
koby było niebezpiecznym dla Państwa
i popadało w ostateczności. Mowca o-
świadczywszy, iż stronictwo jego pra-
gnie spełnienia zadań, wytkniętych w
Najw. mowie tronowej zwrócił się do
Polaków z upomnieniem, by niezawie-
rali przymierza z Niemcami i dodał,
że gdyby kwestya czeska nie została
w formie prawnej załatwioną w Cze-
chach, musiałby kielkować i szerzyć
się coraz bardziej pesymizm. Stronni-
ctwo mowcy walczy w imię narodowe-
go bytu narodu czeskiego. Jest to nie-
tylko postulatem partyjnym, lecz sprawa
ludu i całego Państwa! (*Oklaski
na ławach Młodoczechów*).

Pos. Jaworski określa stanowi-
sko polskich deputowanych w obec Rzą-
du, stronictw i Mowy Tronowej. Obec-
nie nie ma żadnego stronictwa, któ-
regoby programem była opozycya, ale
też nie ma żadnego stronictwa rządo-
wego. Polacy, którzy niewzruszenie sto-
ją przy autonomii i mocarstwowej po-
tędze Państwa, zgadzają się najzupeł-
niej z żądaniem Mowy Tronowej,
która wysuwa naprzód prace na po-
lu socyalnym i ekonomicznem, o-
raz żąda, aby kwestye polityczne u-
sunięte zostały na plan drugi. Ga-
licyjscy deputowani popierać będą
Rząd, można bowiem przypuszczać, że
Rząd dążyć będzie do spełnienia eko-
nomicznych postulatów Galicji. (*Złote
oklaski z ław polskich i lewicy*).

Wiedeń, 16 czerwca. Na wczoraj-
szym posiedzeniu komisji budżeto-
wej zaprzeczał Herbst, jakoby do wy-
konywania prawa wyborczego wyma-
gany był census podatkowy najmniej
5 zlr. Mowca przewidywał korzystniej-
szy wynik budżetu na rok 1892, ani-
żeli obecnie jest preliminarz.

Reprezentant Rządu wywoził, że
ustawa z 4 października 1882 zawiera

L. 619 (3868 2—3)
Celem ściągnięcia wierzytelności Zurtli vel Turtli Lothringer w kwocie 150 zł. aw. zpn. przeprowadzoną zostanie w tutejszym sądzie w dniach 9 lipca i 13 sierpnia 1891 o godzinie 10 rano przymusowa publiczna sprzedaż połowy realności pod l. d. 523 wyk. hip. l. 226 gminy Bóbrka objętej dłużnika Markusa Gold własnej z tem że cenę wywołania stanowi kwota 204 zł., poręczne 21 zł. i że połowa realności powyższej na pierwszym terminie tylko za lub wyżej, zaś na drugim terminie i niżej ceny wywołania sprzedana zostanie.

Kuratorem późniejszych wierzycieli Teofil Waydowski notaryusz w Bóbrce.
Reszta warunków w ts. registraturze.
C. k. Sąd powiatowy.
Bóbrka, dnia 12 marca 1891.

L. 8695 (3806 2—3)
C. k. Sąd powiatowy w Dobczycach uwiadamia, iż celem zaspokojenia wierzytelności powiatowej kasy Oszczędności w Wieliczce w kwotach 32 zł. 40 ct., 31 zł. 20 ct., 30 zł. 60 ct., 30 zł., 29 zł. 40 ct., 360 zł. z pn., odbędzie się licytacja: a) realności whl. 17 w Żręczycach objętej, tudzież b) realności whl. 197, c) whl. 205 tamże położonych ad a) Macieja Boruty, ad b) Józefa Gądka, ad c) Jędrzeja Małka własnych w dwóch terminach a mianowicie dnia 10 lipca i 7 sierpnia 1891 zawsze o godzinie 10 przed południem.

Cenę wywołania stanowi kwota 2160 zł. Wadyum wynosi 216 zł.
Resztę warunków przejrzeć można wraz z aktem oszacowania i wyciągiem hipotecznym w tutsąd. registraturze.

Dla wierzycieli hipotecznych z nazwiska i miejsca pobytu niewiadomych, ustanawia się kuratorem c. k. notaryusza Brunona Rogalskiego w Dobczycach.
Dobczyce, dnia 12 grudnia 1890.

L. 410 (3849 2—3)
W c. k. Sądzie powiatowym w Żółkwi w sprawie egzekucyjnej c. k. uprz. gal. Zakładu kredytowego włościańskiego w likwidacji przeciwko Seligowi Katz i Amelii Silber o zaspokojenie 21 rat pożyczkowych po 24 zł. a. w. z pn. odbędzie się na rzecz c. k. uprz. gal. Zakładu kredytowego włościańskiego w likwidacji publiczna licytacja przymusowa realności wykazem hipot. l. 353 dla gminy kat. Żółkiew I część objętej własnością Seliga Katza i Amelii Silber będącej dla powyższej pretensji za hipotekę służącej, na 700 zł. a. w. ocenionej w dwóch terminach, a mianowicie na dniu 13 lipca 1891 i na dniu 10 sierpnia 1891 r., każdym razem o godzinie 10 przed południem.

Na pierwszym terminie będzie realność sprzedana tylko powyżej ceny szacunkowej, lub za tą cenę, na drugą także poniżej ceny szacunkowej.

Wadyum 70 zł. aw.
Kuratorem dla nieznanymi wierzycieli ustanowiony dr. Michał Karol, adwokat krajowy w Żółkwi.

Resztę warunków licytacyjnych, wyciąg hipoteczny i akt ocenienia do przejrzania w tutsądowej registraturze.

Z c. k. Sądu powiatowego.
Żółkiew, dnia 10 marca 1891 r.

L. 1896 (3848 2—3)
W dniach 14 lipca i 14 sierpnia 1891 godz. 10 rano odbędzie się w tut. Sądzie przymusowa sprzedaż połowy realności wedle w. h. l. 129 i połowy realności wedle whl. 265 ks. gr. gminy Wojnicz, Piotra Małckiego własnej.

Cena wywołania 492 zł. 50 ct.
Wadyum 50 zł.

Resztę warunków przejrzeć można w registraturze tutejszej.

Kuratorem niewiadomych wierzycieli ustanowiono dr. Stanisława Bartmana.
Wojnicz, 8 czerwca 1891.

L. 3304 (1490 3—3)
C. k. Sąd powiatowy w Tłustem podaje do wiadomości, że celem ściągnięcia wywalczonej przez towarzystwo zalicz. w Zaleszczykach przeciw Leopoldowi Daun kwoty 160 zł. odbędzie się dnia 16 lipca 1891 i dnia 19 sierpnia 1891 każdym razem o godz. 9 rano w tut. Sądzie przymusowa sprzedaż dłużniczych realności objętych wyk. hip. l. 71 i 716 gm. kat. Torskie.

Sprzedaz odbędzie się na pierwszym terminie tylko za cenę wywołania lub wyżej na drugim za jakąkolwiek cenę.

Cena wywołania 240 zł.
Wadyum 24 zł.

Blizsze warunki wyciągi hipot., i protokół oszacowania można przejrzeć w tut. Sądzie.

Kuratorem nieznanymi wierzycieli hipotecznych ustanowiono c. k. Notaryusza Władysława Rubczyńskiego z Tłustego.

C. k. Sąd powiatowy
Tłuste, dnia 18 maja 1890.

L. 1766 (3445 3—3)
Dnia 16 lipca 1891 i dnia 13 sierpnia 1891 każdym razem o godz. 10 rano odbędzie się w tut. Sądzie przymusowa sprzedaż realności pod nk. 100 objętej wyk. hip. l. 211 ks. gr. dla gm. kat. Mosty wielkie, dłużnika Michała, Hrynia, Iwana Piotra Ciupów, Anny z Ciupów Roboreckiej i Tekli z Ciupów Bandol własnej, tudzież realności pod nk. 169 objętej wyk. hip. 374 powyższej ks. gr. własnej Stefana Hadiuka syna Asafata, na rzecz c. k. uprz. gal. Zakładu kredyt. włośc. w likwidacji celem zaspokojenia 18 rat pożyczkowych po 9 zł. 75 ct. oraz reszty kapitału 82 zł. 81 ct. aw. zpn.
Cena wywołania wynosi 400 zł.
Wadyum 40 zł.

Resztę warunków, akt oszacowania i wyciąg hipot. można przejrzeć w tus. Registraturze.

Kuratorem niewiadomych wierzycieli ustanowiony Józef Tałubiński c. k. Notaryusz w Mostach wielkich.
Mosty wielkie, dnia 20 kwietnia 1891

L. 1583 (3832 3—3)
C. k. Sąd powiatowy w Jaworowie uwiadamia, że celem zaspokojenia na rzecz Piotra Petruchy dłużnej kwoty 9 zł. 76 ct. z pn., odbędzie się w Sądzie tut. w dniach 7 lipca i 10 sierpnia 1891 każdym razem o godzinie 10 przed południem egzekucyjna sprzedaż w drodze publicznej licytacji realności wyk. hip. l. 160 Iwana Petruchy wyk. hip. l. 312 Iwana Demczyzny i wyk. hip. l. 313 ks. gr. gminy Czolhynie objętej, Piotra Orłowskiego własnej.

Na pierwszym terminie realność ta tylko za lub wyżej ceny szacunkowej, na drugim i poniżej sprzedana zostanie.

Cenę wywołania wynosi kwota 126 zł. wal austr.

Wadyum 12 zł. 60 ct.
Resztę warunków licytacyjnych jak i akt oszacowania można w registraturze tut. sąd. przeglądać.

C. k. Sąd powiatowy.
Jaworów, 19 marca 1891.

L. 36157 (3920 1—3)
W celu zabezpieczenia dostawy szutru dla konserwacji gościńca państwowego w tarnopolskim okręgu budowniczym w latach 1892, 1893 i 1894 odbędzie się dnia 30 czerwca 1891 r. w c. k. Starostwie w Tarnopolu rozprawa licytacyjna przez składanie pisemnych ofert.

Dostawa na rok 1892 wynosi dla rzeczonożego traktu 6600 metrów sześci. szuter w kwocie fiskalnej 21055 zł. 70 ct.

Blizsze warunki tego przedsięwzięcia, jakoteż wykaz przestrzeni, na które szutru, w jakiej ilości i z których łomów lub szutrowisk dostawiony być ma, przejrzane być mogą w wymienionem c. k. Starostwie w godzinach urzędowych, gdzie także w oznaczonym terminie najpóźniej do godziny 12 w południe podane być mają oferty zaopatrzone marką stempłową na 50 ct. i 5 prewadyum z wymienieniem cen zaofiarowanych cyframi i literami za meter sześcienny z każdego łomu.

Zastrzeżenie najwyraźniej, że dostawa w ten sposób przeprowadzoną być ma, że do końca stycznia 6/10 części szutru w każdym kilometrze dostarczonych będzie, zaś do 30 czerwca każdego roku dostawa w zupełności ukończoną zostanie.

Oferty winny opiewać na wszystkie te w wykazie poszczególnione przestrzenie, względnie kilometry, które z jednego i tego samego łomu lub miejsca materiałowemu zaopatrzone być mają i mają być sporządzone na blankietach, które zgłaszającym się oferentom przez c. k. Starostwo bezpłatnie wydane będą albo na odpisach tych blankietów, jeżeli co do treści i formy będą ściśle równobrzmiące, wszelkie inne oferty nie sporządzone na blankietach urzędowych, lub zawierające jakiegokolwiek dopiski albo też nie podane w terminie nie będą przez komisję przeprowadzającą licytację przyjęte.

Z c. k. Namiestnictwa.
Lwów, dnia 4 czerwca 1891.

L. 270 (3910 1—3)
W c. k. Sądzie powiatowym w Haliczu odbędzie się przymusowa publiczna sprzedaż realności w Perłowcach położonej, wedle wyk. hip. 83 tejże gminy Perłowce dłużnika Abrahama Weitzę własnej na zaspokojenie pretensji Stanisławowskiej kasy oszczędności w kwocie 400 zł. dnia 24 czerwca 1891 i dnia 27 lipca 1891 każdym razem o godzinie 10 rano a to na pierwszym terminie za lub wyżej ceny szacunkowej 2315 zł. aw. zaś na drugim także i niżej takowej za jakąkolwiek bądź cenę.

Wadyum wynosi 231 zł 50 ct.
Resztę warunków licytacyjnych wyciąg tabularny i akt oszacowania można w tutejszej registraturze przejrzeć.

Dla wierzycieli, którymby uchwała licytacyjna przed terminem z jakiegokolwiek bądź powodu doręczoną być nie mogła lub

którzyby po wydaniu wyciągu tabularnego, to jest po dniu 8 stycznia 1891 r. do tabuli weszli, ustanawia się kuratorem dr. Przemyskiego w Haliczu i tychże wierzycieli o tem się zawiadamia.

Halicz, dnia 5 maja 1891.

Konkursa.

L. 1388 (3879 1—3)
Celem obsadzenia posady rady Sądu krajowego przy Sądzie obwodowym w Nowym Sączu opróżnionej, ewentualnie przy innym Sądzie kolejalnym opróżnić się mogącej, rozpisuje się konkurs z terminem do 17 lipca 1891 w ciągu którego ubiegający się o tę posadę podania swoje do Prezydium Sądu obwodowego w Nowym Sączu wnieść mają.

Nowy Sącz, dnia 11 czerwca 1891.

L. 22146 (3921 1—3)
Ogłoszenie konkursu
na posadę następcy Nadkuratora fundacji noszącej nazwę „Ustanowienie stypendyjne Jana Towarnickiego.“

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim jako władza nadzorcza i opiekun-cza fundacji noszącej nazwę: Ustanowienie stypendyjne Jana Towarnickiego podaje w moc art. 10 i 12 statutu tejże fundacji do publicznej wiadomości, iż opróżniony jest przy tej fundacji urząd następcy Nadkuratora tejże fundacji.

Obowiązkiem następcy Nadkuratora jest zastępować Nadkuratora w razie przeszkody w jego osobie zachodzącej we wszystkich czynnościach statutem tejże fundacji Nadkuratorowi przydzielonych za co, jeżeli to zastępstwo dłużej roku trwać będzie, następcę pobierać będzie jedną czwartą część płacy dla Nadkuratora przeznaczonej. Skoro zaś posada Nadkuratora stale opróżniona zostanie najlepiej następcą urząd Nadkuratora, a złożony deklarację artykułem 15 statutu wymaganą, otrzyma dekret uwierzytelniający i wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki rzeczywistego Nadkuratora.

Na posadę Nadkuratora a zatem i jego następcy powołani są przedewszystkiem krewni fundatora śp. Jana Towarnickiego, jego nazwisko noszący, a w braku tychże jego współimiennicy Towarnicy.

Aby być na następcę Nadkuratora wnym trzeba mieć:

- ukończonych lat 24;
- stałe zamieszkanie w Galicyi lub w Wielkim Księstwie Krakowskim;
- ukończone studia gimnazyalne albo techniczne albo wyższe gospodarskie lub handlowe. Stopień akademicki daje pierwszeństwo.

Nie może być następcą Nadkuratora:

- krydataryusz, jeżeli sądownie za niewinnego uznany nie jest;
- marnotrawca, sądownie za takiego uznany;
- niespełna zmysłów będący;
- uznany za winnego zbrodni wynikłej z chciwości zysku lub obrażającej moralność publiczną.

Wybór następcy Nadkuratora uskutecznia kuratorzy tejże fundacji a dekret uwierzytelniający wydaje Wydział krajowy, jeżeli przeciw wyborowi nie niema do zarzucenia.

Kto więc życzy sobie otrzymać urząd następcy Nadkuratora a względnie Nadkuratora tej fundacji, winien w przeciągu trzech miesięcy od dnia trzeciego umieszczenia niniejszego ogłoszenia w „Gazecie Lwowskiej“ wnieść podanie do Wydziału krajowego, zaopatrzone w dowody posiadania wymienionych powyżej warunków, do osiągnięcia tej posady potrzebnych.

We Lwowie, dnia 2 czerwca 1891.

L. 58 (3844 2—3)
C. k. Sąd powiatowy w Baligródzie przyjmie zaraz dyktaryusza z czytelnym piśmie obznajomionego z manipulacją sądową i z egzaminem tabularnym.
Płaca miesięczna 30 zł. aw. ewentualnie i wyższa.

Upadłości.

L. 7142 (3843 2—3)
C. k. Sąd krajowy wyższy we Lwowie zezwolił uchwałą z 6 maja 1891 l. 9198 na otwarcie konkursu na majątek Berla Tunisa, właściciela realności w Mikulińcach, a mianowicie na majątek ruchomy, gdziekolwiek by się takowy znajdował, a na majątek nieruchomy o tyle, o ile takowy położony jest w tych krajach, w których ordynacya konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 obowiązuje.

Komisarzem konkursowym ustanawia się c. k. sędziego powiatowego p. Pakoscha w Mikulińcach, a tymczasowym zarządcą

masy p. Samuela Kleina, właściciela realności w Mikulińcach.

Wierzycieli wzywa się niniejszem, aby na terminie dnia 15 czerwca 1891 przed komisarzem konkursowym wyznaczonym, za przedłożeniem dokumentów, któreby ich pretensje wykazywały, oświadczyli się co do potwierdzenia tymczasowego zarządcy masy, lub co do ustanowienia innego, tudzież aby wybrali wydział wierzycieli.

C. k. Sąd obwodowy wzywa tych wierzycieli, którzy swych pretensyj przeciwko masie konkursowej chcą dochodzić, aby takowe nawet w tym przypadku, gdyby się proces w toku znajdował, do dnia 16 lipca 1891 bądź to bezpośrednio w Sądzie obwodowym, lub też u komisarza konkursowego podług przepisu ordynacyi konkursowej dla uniknięcia szkodliwych skutków prawa, zgłosili, a na terminie na dzień 13 sierpnia 1891 o godz. 10 z rana w biurze komisarza konkursowego oznaczonym wywierzycielni, i swoje wnioski co do oznaczenia pierwszeństwa swych pretensyj poczynili.

Wierzycielom, którzy pretensje swoje zgłoszą a na owym terminie będą obecni przysłuża prawo na miejsce tymczasowego zarządcy masy i wydziału wierzycieli, którzy dotąd obowiązki te sprawiali, powołać ostatecznie inne osoby, w których zaufanie pokładają.

Wierzyciele, którzy w Mikulińcach lub w pobliżu nie zamieszkują, winni są przy zgłoszeniu wymieniać pełnomocnika w Mikulińcach zamieszkałego w celu doręczenia uchwał sądowych, w przeciwnym bowiem razie na wniosek Komisarza konkursowego, wierzycielom rzeczonym na ich niebezpieczeństwo i koszt kurator ustanowionym by został.

Dalsze ogłoszenia w toku postępowania konkursowego umieszczone będą w urzędowej „Gazecie lwowskiej“.

Termin do likwidacyi oznaczony jest zarazem terminem do układów z wierzycielami.

Tarnopol, dnia 19 maja 1891.

L. 3885 (3884)
C. k. sąd obwodowy w Złoczowie jako sąd konkursowy podaje niniejszem do wiadomości, iż na podstawie wyboru wierzycieli masy rozbirowej Abrahama Chaima Gebertha z Glinian na dniu 22 maja 1891 Iser Pineles zawiadowcą, zaś Majer Karpel zastępcą zawiadowcy tej masy rozbirowej mianowani zostali.

Złoczów, dnia 6 czerwca 1891.

Rozmaite obwieszczenia.

L. 10408 (3824 2—3)
C. k. Sąd powiatowy miejski delegowany w Tarnowie zawiadamia niewiadomą z miejsca pobytu Gertrudę Dworzakową, że dnia 30 sierpnia 1890 r. l. 20362 wniosła Aniela Szopińska podanie o zaopatrzenie klazulą zatwierdzenia pokwitowania ekstatulacyjnego z daty Tarnów 28 kwietnia 1891 przez Władysława Kozarskiego jako opiekuna małoletniej Gertrudy Dworzakowej znanego, dotyczącego odbioru kwoty 200 zł. wa. jako legatu po śp. Antonim Kozarskim teje wspomnianej małoletniej się należącego.

Wzywa się zatem niewiadomą z miejsca pobytu Gertrudę Dworzakową, by w przeciągu dni 30 w Sądzie na powyższe podanie się oświadczyła, lub z ustanowionym dla niej kuratorem adw. dr. Bronisławem Gałeckim się zniosła, ile że w razie przeciwnym postępowanie sądowe z kuratorem przeprowadzone będzie.

Tarnów, 26 maja 1891.

L. 8804 (3457 2—3)
C. k. Sąd krajowy w Krakowie jako Trybunał handlowy w sprawie wekslowej Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie, stowarzyszenia z ograniczoną odpowiedzialnością, przeciw niewiadomemu z życia i miejsca pobytu Ferdynandowi Koczownicowi o nakaz zapłaty sumy wekslowej 2200 zł. wa. zpn. ustanawia dla niewiadomego z życia i miejsca pobytu Ferdynanda Koczownicza kuratorem ad actum adw. dr. Kastorego w Krakowie z substytucją adw. dr. Lewartowskiego i temuż tut. sąd. nakaz zapłaty z dnia 30 grudnia 1890 l. 34325 doręcza.

Wzywa się zatem Ferdynanda Koczownicza, aby ustanowionemu kuratorowi służące do swej obrony środki podał, lub innego zastępcę sobie obrał, gdyż inaczej ze zaniedbania wyniknąć mogące szkodliwe następstwa, sam sobie przypisać będzie musiał.

Kraków, dnia 17 kwietnia 1891.

L. 443 (3922 1—3)
C. k. Sąd powiatowy w Frysztku zawiadamia niewiadomego z życia i miejsca pobytu Walentego Klocka iż Magdalena Ziemińska wniosła pko niemu pozew pto 91 zł. że termin do rozprawy sumarycznej na dzień 6 lipca 1891 wyznaczono, kuratorem Wojciecha Grzebienia ustanowiono.

Z c. k. Sądu powiatowego
Frysztak, dnia 30 maja 1891.

L. 1534 (3923 1-3)

C. k. Sąd powiatowy zawiadamia niewiadomą z miejsca pobytu Weronikę Macek, iż przeciwko niej wniósł pozew Franciszek Macek o zapłacenie kwoty 20 zł. na który termin do rozprawy na dzień 7 lipca b. r. godz. 10 wyznaczono kuratorem Tomasza Czerneckiego ustanowiono.

C. k. Sąd powiatowy.
Frysztak, dnia 30 maja 1891.

L. 11691 (3888 1-3)

C. k. Sąd powiatowy miejsko delegowany w Tarnowie zawiadamia niewiadomego z miejsca pobytu Tomasza Ziębę, że przeciw niemu Maryanna i Jan Zięby wnieśli na dniu 11 maja 1891 do l. 11691 pozew o zapłatę 300 zł., że w skutek tej skargi wyznaczono do rozprawy sumarycznej termin na dzień 6 lipca 1891 godz. 10 rano w sali rozpraw sądu, a pozew ustanowionemu dla niego kuratorowi adw. drwi Chodackiemu doręczono.

Wzywa się przeto Tomasza Ziębę by temu kuratorowi wszystkie środki obrony podał lub innego pełnomocnika ustanowił inaczey złe skutki sam sobie będzie musiał przypisać.

Tarnów, 23 maja 1891.

L. 2138 (3916 1-3)

C. k. Sąd powiatowy w Sokołowie zawiadamia z życia i miejsca pobytu niewiadomych Freidę z Rottenberga Pomeranz i Simchę Rottenberg, że przeciw nim i spółnikom wnieśli pod dniem 24 kwietnia 1890 l. 3161 Feiga Rachela Stolbach i Fejwel Stolbach jako kurator nieletnich Chany i Izraela Ehrlichów pozew o uznanie prawa własności i intabulację powodów za współwłaścicieli 1/4 części realności whl. 1216 ksiągi gruntowej gminy Sokołów dotychczas na imię Mendla Rottenberga zainstabulowany z pn. na który do rozprawy ustnej ponoway termin na dzień 27 maja 1891 wyznaczono a dla nich kuratora w osobie pana Jarosława Aweyde ck. notaryusza w Sokołowie ustanowiono, któremu informacji do obrony praw ich potrzebnych w terminie prawnym udzielić lub sami albo przez innego pełnomocnika na terminie powyższym zjawić się mają, gdyż inaczey szkodliwe skutki z zaniedbania tego wyniknąć mogące, sami sobie przypisać będą musieli.

Sokołów, 10 kwietnia 1891.

L. 1144 (3924 1-3)

S p r o s t o w a n i e
Odnosnie do edyktu z dnia 8 listopada 1890 l. 8326 ogłoszonego w numerach 27, 28 i 29 „Gazety Lwowskiej“ prostuje się że powodowie nazywają się: Ternbach (nie Fernbach) a niewiadomy z miejsca pobytu pozwany Mendel Wechsler (nie Weibster.)

C. k. Sąd powiatowy.
Tłuste, dnia 14 marca 1891.

L. 291 (3857 2-3)

Wzywamy niniejszem wszystkich, którzy według pierwszego ustępu §. 25 ust. not. na mocy swego legalnego prawa zastawu mniemają mieć pretensye, które z kaucyi notaryalnej p. Mieczysława Zaremby, dawniej c. k. notaryusza w Bohorodczanach obecnie c. k. notaryusza w Kutach urzędującego zaspokojonemi być by powinny, zgłosili się z takowemi do c. k. Izby notaryalnej w przeciągu 6 miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia, w przeciwnym bowiem razie, bez względu na ich pretensye dewinkulacya rzeczony kaucyi i egzekucyjne ściąganie z takowej grzywny w kwocie 300 zł. a. w. wyrokiem c. k. Najw. Trybunału sprawiedliwości z dnia 17 stycznia 1891 l. 4450 przeciw temuż c. k. notaryuszowi orzeczonej, zarządzonem zostanie.

C. k. Izba notaryalna.
Lwów, dnia 25 kwietnia 1891.

L. 7241 (3847 2-3)

C. k. Sąd powiatowy w Rymanowie zawiadamia niewiadomych z miejsca pobytu Hryca, Nacę, Fecia i Wasyla Fryczów, że ich ojciec Dańko Frycz 9 stycznia 1890 umarł w Zawadce rymanowskiej rozporządzając swym majątkiem w ten sposób, iż swe gospodarstwo pod nr. 132 przekazał na własność Hrycowi Fryczowi i tegoż zobowiązał do wypłacenia tytułem legatów Feciowi Fryczowi i Parascie Markiewicz, po 50 zł. wa., zaś Wasylowi i Semanowi Fryczom po 150 zł. wa., zaś córce Annie Frycz z powodu wyposażenia jej za życia nie nie legował.

Wzywa zatem tych nieobecnych, by w ciągu roku od dnia poniżej wyrażonego do objęcia spadku w Sądzie tutejszym się zgłosili, gdyż po upływie tego czasokresu rozprawa spadkowa z ustanowionym dla nich kuratorem Ludwikiem Rzewuskim z Rymanowa przeprowadzoną będzie.

Rymanów, 22 lutego 1891.

L. 5338 (3861 2-3)

Stanisławowski ck. Sąd obwodowy zawiadamia z miejsca pobytu niewiadomą p. Annę Rotter owdowiałą Schäfer z Pettersdorf, koło Zöptau na Morawie, że na pozew sumaryczny Maryi Rotter przeciw leżącej masie spadkowej po s. p. Józefie Rotterze i przez domniemane dziedziczki p. Emilię Rotter i wezwana, wyznaczono termin do obrony na dzień 23 czerwca 1891 i ustanowiono dla niej kuratorem tut. adw. dra Buczyńskiego, z wezwaniem, aby w czasie należytych udzieliła ustanowionemu kuratorowi potrzebną do obrony informację, lub innego zastępcę sobie obrała i takowego sądowi wymieniła, inaczey bowiem skutki prawne z jej zaniedbania wynikłe sama sobie przypisze.

Stanisławów, 2 maja 1891.

L. 9771 (3456 2-3)

C. k. Sąd krajowy jako handlowy w Krakowie uwiadamia nieznanego z miejsca pobytu Wojciecha Dobrowolskiego, iż przeciw niemu na skutek pozwu Towarzystwa Zaliczkowego nakaz zapłaty sumy w kwotę 70 zł. wydanym został i że ustanowiono dla niego w tej sprawie kuratorem p. adw. dr. Dadleza w Krakowie z substytucją p. adw. dr. Borońskiego w Krakowie wzywając, by się do kuratora zgłosił lub innego pełnomocnika sobie ustanowił, gdyż w razie przeciwnym skutki niedbalstwa sam sobie przypisać musi.

Kraków, 17 kwietnia 1891.

L. 3846 (3692 2-3)

C. k. Sąd obwodowy w Samborze oznajmia wierzycielom hipotecznym majątności Cześć w Bilinie wielkiej w gal. tabuli krajowej w księdze Dom 76 pag. 183 zapisanej, że wynagrodzenie za prawo wyszynku i sprzedaży napojów propinacyjnych w tej majątności w ilości 1192 zł. 38¹/₂ ct. aw. wymierzonym zostało i że w celu przyznania, wzywa się wszystkich wierzycieli hipotecznych, aby w terminie trzech miesięcy, a mianowicie do dnia 20 sierpnia 1891 wierzycielności swoje tutaj zgłosili, przyczem się im oznajmia, iż niezgłaszający się przy rozprawie przekazowej słuchanymi nie będą i będą tak uważani, jak gdyby na przekazanie swych wierzycielności do powyższego wynagrodzenia w celu pierwszeństwa hipotecznego zezwolili i że utracają prawo czynienia zarzutów przeciw ugodzie, która by stawiającą według porządku hipotecznego została do wynagrodzenia przekazaną albo na gruncie zabezpieczoną.

Wymogi zgłoszenia są następujące:

- 1) dokładne wymienienie imienia i nazwiska tudzież zamieszkania zgłaszającego się lub jego pełnomocnika, zaopatrzonego w legalizowane pełnomocnictwo;
- 2) oznajmienie wierzycielności wymaganej tak w kapitale jak i w procentach;
- 3) oznajmienie pozycyi tabularnej zgłoszonej wierzycielności;
- 4) wymienienie zamieszkałego w tutejszym okręgu pełnomocnika do odbierania uchwał jeżeli zgłaszający po za tutejszym okręgiem mieszka, inaczey bowiem uchwały przesłanemi będą pocztą ze skutkiem doręczenia do własnych rąk.

Sambor, 12 maja 1891.

Doniesienia prywatne.

Areydoskonałym oraz zupełnie nieszkodliwym środkiem 3778

przeciw siwiznie

jest ekstrakt orzechowy chemika Primaveriego w Rzymie. Sok ten czysto roślinny zabarwia naturalnie i trwale na wszystkie odcienia. Cena zł. 1.50. — **Perfumerya Fausta, Lwów, ul. Sykstuska 1. 2.**

L. 1331 (3855 3-3)

Ogłoszenie.

Podaje się niniejszem do publicznej wiadomości, iż celem oddania w przedsiębiorstwo pobudowania koszar dla jednego szwadronu kawalerji w mieście Jaworowie odbędzie się publiczna licytacya za pomocą ofert dnia 1 lipca 1891, które do godziny 6 wieczór wnoszone być mogą.

Cena wywołania ustanawia się na kwotę 54054 zł. 32 ct. aw.

Do udziału w tej licytacji PT. panów przedsiębiorców zaopatrzonych w 5 pr. oferty od ceny wywołania z tym dodatkiem uprzejmie się zaprasza, że warunki licytacyjne, plany i kosztorysy każdego czasu w Magistracie przejrzane być mogą.

Magistrat miasta.

Jaworów, 7 czerwca 1891.

Ekspedytor pocztowy

z uzdolnieniem telegraficznym poszukuje umieszczenia przy którymkolwiek urzędzie pocztowym. Adres A. B. poste restante Krosno. 3918

L. 923 (3899 1-3)

Obwieszczenie.

Magistrat miasta Ropczyce podaje niniejszem do wiadomości pp. przedsiębiorców budowlanych, budowniczych, architektów itd. że gmina miasta Ropczyce zamierza w najkrótszym czasie wybudować dom piętrowy murowany na pomieszczenie biur ck. Sta-

rostwa, ck. Urzędu podatkowego i pomieszczenia ck. starosty.

Budowa ta będzie oddaną w przedsiębiorstwo tylko krajowcowi.

Kosztorys opiewa na kwotę 19969 zł. 86 ct. wa.

Termin wykończenia budowy najpóźniej do jesieni roku 1892.

Plany i kosztorys przeglądać można w kancelaryi magistratu w zwykłych godzinach urzędowych.

Oferty pisemne i ustne wnosić można do magistratu w Ropczycach do 15 lipca b. r. godzina 6 wieczór.

Ropczyce, 10 czerwca 1891.

Burmistrz: Dąbrowski.

Kubin, Brich i Korzeniowski

we Lwowie.

Fabryka pieców kaffowych

odznaczona zaszczytnie na wystawach krajowych.

Kantor zamówień i wystawy ul. Łukasieńskiego 1. 6

(plac Castrum).

Polecają własne wyroby ogniotrwałe szamotowe, **piece, kominki i kuchnie kaffowe** z gładkich lub wzorzystych kafl, w kolorze białym, porcelanowym, majolikowym, szamowym, perłowym, brązowym lub zielonym. Okrycia ścian kaflami gładkimi lub wzorkowanymi.

Efektowne ozdoby ogrodowe do upiększenia klombów i alei ogrodowych, tudzież nagrobków. — Ozdoby czyli ornamentyki terakotowe do budynków podług rysunku.

Wyroby nasze równają się zupełnie wyrobom zagranicznym, gdyż pracując przez lat kilkanaście w pierwszorzędnym fabrykach zagranicznych, nabyliśmy wszechstronną praktykę w tymże zawodzie.

Wykonują się także wszelkie naprawy.

Zaskawe zamówienia miejscowe i z prowincji uskutecznią się najstawniej, wzorowo i trwale, po cenach najumiarkowańszych. 3615

Największy wybór maszyn do szycia
Singera ręczne od 28 do 48 Złr.
nożne 30 65
gotówką 10% taniej.

Józef Jwanicki
mechanik i specjalista
Lwów | Kraków
Hotel Żorza | Rynek 25.

proszę
zadawać
DENNIKI
o zaskawe
zlecenia.

Dom bankowy i kantor wymiany

M. KLARFELD

we Lwowie, przy ulicy Hetmańskiej 1. 6,

kupuje i sprzedaje

2203

wszelkie papiery wartościowe i monety

po kursie dziennym bez doliczenia prowizji.

Przyjmuje także zlecenia dla giełdy wiedeńskiej i berlińskiej.

Wszelkie papiery wartościowe wylosowane, tudzież płatne kupony, przyjmuje za gotówkę bez wszelkiego potrącenia.

Zlecenia z prowincyi uskuteczniają się odwrotną pocztą.

Konkurs.

Komitet wykonawczy fundacyi barona Hirscha we Lwowie rozpisuje niniejszem konkurs na posadę sekretarza tego komitetu.

Ubiegający się winni wykazać dokładną znajomość języka polskiego i niemieckiego oraz zdolność do konceptu w sprawach polityczno-administracyjnych.

Z posadą tą, która tymczasowo prowizorycznie na 6 miesięcy, od 1 stycznia 1892 nadaną zostanie, połączona jest płaca 1200 zł. rocznie.

Podania należyce udokumentowane należy wnieść do 15 lipca br. na ręce dyrektora W. Maurycego Lazarusa we Lwowie.

Komitet wykonawczy fundacyi barona Hirscha we Lwowie.

Lwów, dnia 10 czerwca 1891.

3854

C. k. uprzyw. galic. Zakład kredyt. włościański w likwidacyi

we Lwowie.

3898

(Wykaz w myśl art. 91 statutu).

Stan z dniem 31 maja 1891 r. wynosił:

Udziałów	złr. 485.910.—
Asygnat kasowych	1.950.—
6 pr. listów dłużnych	1,264.800.—
5 pr. listów	435.700.—

Lwów dnia 13 czerwca 1891.

Komitet likwidacyjny.